Государственная БИБЛИОТЕКА СССР им. В. И. Ленина

Масса а мехкашкара пролетараш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областен комитета а Грозненски горкома а, Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета а. Грозненски къахьегамхой депутатий Совета а орган

Ера 22 МАЙ № 41 (2207) 1958 шу

Мах 20 кеп.

ХьажкІаш-дикагІа хьувкъийтарна яхь йоаржоргья вай!

Курски областерча колхозникашеи совхозий болхлошеи, механизаторашеи юрта боахама специалисташеи ССР Союза юрта боахамерча берригача къахьегамхошка даь

КХАЙКАРАЛ

Деза новкъостий!

Вай социалистически Даьхен беррига халкъа боахам а санна, чІоагІа айлуш боагІа юрта боахам. ССКП XX-ча съезда решенеш кхоачашъеш, доккхий толамаш даьхад колхозни юртарча къахьегамхоша. Лоаццача хана чухь доккхий балхаш даьд вай мехка юрта боахам техникаца дикагІа кийчбареи, кадрашца чІоагІбареи, баьш хинна а эрий даьда а лаьтташ карадерзадареи гІулакха. Юрта боахаман производство дегІайоалаярна материальни безам колхозийн колхозникийн тІагІортбола принцип чакхйоаккхаш латт. Из бахьан долаш ахчан лоархІамца алсамдаьннад ялати кхыйола юртбоахаман продукции гулъелга.

Бахархой сага сих дулх, шура, даьтта хилийтара гІулакха гаргтарча шерашка Американ ВІашагІкхийттача Штаташта тІехьакхе аьнна юрта боахаман къахьегамхоша оттадаь декхар толамца кхоачашдеш латт вай мехка.

«Колхозни строй дІахо а дегІаахарахи машинно -тракторни станцеш эргаяхарахи» ССКП ЦК февральски Пленума а СССР Лакхехьарча Совета сессен а решенеша кхы а йоккхагІа торонашт хилийтай толамца дІахо ахарна а юртбоахаман продукташ хьаелга чІоагІа алсамдаккхарна а.

Айлуши дегІаухаш латт тха Курски областен юрта боахам а. Свеклаши кхыйола юрта боахаман продукташ хьаяри кийчъяри алсамдаккхар бахьан долаш Ленина орден еннай тха Курски областенна.

Бакъда юрта боахаман продукташ дукхагІа хьаярна долча доккхийча кхоачамех хІанз а бизза пайда эцац оаха.

Тха областенна Ленина орден ше луш Іалаьмате бакъ аьлар ССКП ЦК Хьалхара секретарь а СССР Министрий Совета Председатель а волча новкъоста Н. С. Хрущевс, юрта боахаман продукташ, къаьстта а хьайбай продукташ, хьаелга дегІаахара боарами сухалаши Курски областе хІанз а кхоачамболаш ца хилар. БІаь гектар лаьттанна лоархІаш продукци кІезита хьа а ю юрта боахаман продукташ хьаелга хадданза алсамдахарна областе йолча Іалаьмате йоккхийча Іаламан-экономически торонех боагІача тайпара пайда а эцац.

ХІара колхоза рузкъа, йоахар Н. С. Хрущевс, лаьттах доалл. Вайцига кІезита яц ха а ховш лаьттах пайда ийбаь а из бахьан долаш продукташ хьаелга чІоагІа сихденнеи колхозий экономика чІоагІъеннеи а моттигаш.

Вай мехка цІи хезача Хамутовски районерча Калиновка яхача юртарча колхозо соахка даьккхад лаьттан 100 гектара лоархІаш 102,6 центнер дулхи 281 центнер шуреи, хІаьта укх шера хІара 100 гектар лаьттанна лаьрхІа 130 центнер дулхи 650 центнер шуреи яккха аьнна декхар тІа а ийцад.

Сендухьа доах калиновцаша ужжамо доккхий хьокхамаш? Ха а ховш доалдуцдаь, лаьттах ийса пайда эцаьдаь доах. 1953 шера денз цар дитад цІена параш лелаелга, цар массадолча шерашка цар тІа дІаюв хьажкІаши вІашагІъъяь вико - овсянкеи. Параш тІа гуйран дувча ялатий а иштта дика хьувкъамаш доах калиновцаша. Цо а тха областерча дуккха кхыйолча колхозаша а хьахьекхад, нагахьа санна лаьттах пайда ийса эце юкъарча доаханнa а хІара колхозника ши-ший доалахьа долча доаханна а кхоачамболаш доакъар Іалашце хІара колхозага йиш хургхилар. ДІадахача шера хІара гектара тІара 467 центнер мошача хьажкІий доакъар даьккхар калиновцаша. ХьажкІаш а йоазкаш долча гІадмий 375—400 центнер моша доакъар даьккхар гектара тІара Ленински районерча Сталина цІерагІеи Кирова цІерагІеи йолча, Глушковски районерча Сталина церагІча, Крупецки районерча Ленина цІерагІча юртбоахама артелий а дукхача кхыча колхозий а колхозникаша.

Тхо дика кхет, нагахьа санна хІара колхозагеи совхозагеи шортта доакъар хуле хьайбашкара йоала продукташ алсамйоахалургхиларахи дулх, шура, даьтта доаккхилга сихха дегІадоалургхиларахи, хІаьта шортта доакъар Іалашде йиш яц хьажкІаш дІа ца юйя. Цхьаккха культура яц хьажкІаш миссел камаьрша шоашта хьийгача къих мах луш а дукха доакъар луш а.

Цхьабакъда тха областе хІанз а кІезига яц йоаттІача тайпара хьажкІаш теркал ца еш, цара агротехнически гІулакх во деш, из бахьан долаш хьувкъамаш во доахаш йола колхозаш.

Тхо кхет, 100 гектар лаьттанна лоархІаш дулх, шура, даьтта дика алсамдаккха тха йиш хиларах а тхоаш декхарийла хиларах а. Из декхар сихагІа кхоачашдарна шортта доакъар хила деза. Цу гІулакха лоархІамегІа а керттера а дар хьажкІаш — из низ бола культура — мамогга ебаяр да.

Бакъда, даьлгаца дувцаш санна, хьажкІаш сигалара Іочуухарг ма йий яхаш, царна къа ца хьегаш вагІа йиш яц. ХьажкІаш даьлгаца ювцаъ культурех яц. Цар лакхара хьувкъам лу уж бакъахьа лелаеш болча наха, царна Іунал деча хана ха а ховш къахьеге.

Тха областе хьажкІаш кхеяра гІулакх масса оагІонгахьара дийца а дийца, оаха лаьрхІад из лоархІам болашагІа йола культура кхеяра гІулакх укх шера цІенхошта тоаде.

Шоай тороний хьисап а даь, областерча колхозашеи совхозашеи денхараш тІаийцад шоашта 1958 шера хІара гектара тІара 300 центнерал кІезигагІа доацаш 160 эзар гектар-долча лаьттанна тІера томараш тІехь хьажкІаш йоахна моша доакъар кийчде аьнна.

Цхьайолча районашеи, колхозашеи, звеношеи кхы а доккхагІа декхараш тІаийцад хьажкІаш кхее.

Суджански, Глушковски, Ленински, Хамутовски, кхыча а районий колхозникашеи механизаторашеи декхараш тІаийцад хьажкІаш йоахкача гІадамий хІара гектара тІара 350 центнер мошача доакъара яккха аьнна. Хамутовски района Калиновка яхача юртарчеи, Ленински районерча Сталина цІерагІчеи колхозаша 500 центнер, Ленински районерча Кирова цІерагІчеи Михайловски районерча Карл Маркса цІерагІчеи колхозаша 400 центнер хьажкІий мошача доакъара яккха аьнна декхар тІаийцад. Ленински районерча «Новый путь» яхача колхозерча Шевелева Бориса комсомольско-кагирхой звенос 700 центнери Солнцевски района «Завет Ильича» яхача колхозерча Марицкая Раисай звенос 650 центнери хІара гектара тІара хьажкІаш йоахкача гІадамий моша доакъар кхеде аьнна декхараш тІаийцад.

Горшеченски районерча «Рассвет» яхача колхоза тракторни бригадан бригадир волча Социалистически Къахьегама Турпало нов. В. Е. Болгов дІадоладарах тракторни бригадай яхь яьржай областе хьажкІий а еррига юртбоахаман воках культурай а лакхара хьувкъам баккхарна.

Тха областерча юрта боахама къахьегамхоша шоай деррига низаш тІадохийтаргда шоаш тІаийца декхараш сийленца кхоачашдарна, хьажкІаш дика хьувкъаярна.

Областерча колхозаша, совхозаша, РТС-аша, МТС-аша хьажкІаш дІаернеи царна Іунал дарнеи дІадахача шерашкарчул дуккха а дикагІа кийчъяй техника — тракторашц, сеялкаш, культиваторашц, катканш, кхыйола машинаши орудеши. Къаьстта хьажкІаш кхеярна семинарашка кийчбаьб колхозникаш, совхозий болхлой, механизаторашц, цул совгІа дуккха а моттигера удобренеш а кийчъяьй.

ХьажкІаш дукхагІа хьувкъаярна оаха даь а дергдолаш а ер гІулакхаш да:

Агротехникаш лаьца. ХІара колхозеи совхозеи хьажкІаш дІаерна зяба аьха даьда дикагІа дола лаьтташ къоастадаьд, цхьан-шин дийнахьа зяба макха баьккхъ баьннаб. Оасар дІадаккхарнеи оахам дикагІа кийчдарнеи фу дІатассале хьалхара культивацц ергья удобренеш а тоссаш. Дерригача лаьтта дІадувргда хержа молхашца тоадаь фу квадратно-гнездови способах.

ХьажкІаш доккхийча кхашка кулгашца юургья оаха 60×60 см. а 70×70 см. а квадрат йолаш дистача лаьтта кІоагилгаш чу кхо а дуллаш, хІаьта иштта СКГ-6 яхача машинашца а юургья 70×70 сантиметр квадрат а йолаш. Квадраташ нийса хилийта хьожаргда тхо, тІаяьннача хІамашта урагІа а пхсрагІа а обработка дикагІа ярна.

Массайолча колхозашкеи совхозашкеи, моттигерча хьалашка хьежжа, хьажкІаш кхеярна де дезача балхий хьисап даьд. Динза даргдоаца агробалхаш да: дІадийнача лаьтта маккаш доахилга, мугІарашта юкъе шозза — кхозза обработка яьчул тІехьагІа, хІара кІоата чу дика дегІайоагІаргйола 2—3 хьажкІа а йоагІийташ, хІара гектара тІарча хьажкІий листал боаррамагІа а хургдолаш нийлхъелга, оасар делга, хенашта гонахьара лаьтта цамца доаккхилга. Ханнахьа екъа а йошаяь а минеральнии моттигереи удобренеш тохаргья дІайийнача хьажкІех. Хьалкхеяь хьажкІаш дика лоархІаргья, хІаьта йоа ца еш лоаццача хана чу а эцаргья. Силосни кІоагашкеи, орашкеи, башнешкеи елла ца Іеш лаьттан тІа а йолларгья оаха силос. ХІара Іатта 12 тоннал кІезигагІа йоацаш силос йолларгья оаха укх шера, хІаьта чуоттаеча хІара яхкача хьажкийна 5—6 тонна лоархІаш томараш тІехь хьажкІаш лаьттах йохкаргья.

Болх вІашагІболларах лаьца. Эггара хьалхагІа, даим доалцеш цаІаш хургйолаш, дІайийна еррига хьажкІаш звеношта, полеводческии тракторнии бригадашта тІачІоагІъю оаха. Цо дІадоаккхарда бехктохкам ца хилар, звеношцарча болхлой, бригадирий, механизаторий бехктохкам совбоаккхаргба.

Н. С. Хрущевс беннача хьехамах колхозашкарчеи совхозашкарчеи хІара бригаданна инспектор хьожаву хьажкІаш хьувкъаяра гІулакх дика довзаш болча специалистехи практикехи, дІайийнача хьажкІех 70—100 гектарага хьожаргволаш. Инспекторий керттера декхар кхургда деррига агротехнически балхаш шоай ханнахьа дергдолаш вІаштІехьдоахилга, хьажкІаш кхеача деш долча балхашта хідданза тІахьожам лоаттабелга.

Массайолча колхозашкеи совхозашкеи, бригадашкеи звеношкеи декхар а даь оттаду хьажкІашта мел даь балхаш дика-во хиларга хьежжа йоаттІаш йола акташ а уттаеш хьийделга. Эггара хьалхагІа хьаэц хьалтІаяьнначул тІехьагІа, шозлагІа — Іунал даь даьнначул тІехьагІа, кхозалагІа — чуэцаш латтача хана.

ХьажкІаш дика хьувкъам лургболаш хьалкхеярна денна болх вІаштІехьбахар духьа хьаьда цхьан колхоза е совхоза тІачІоагІу областени районийн партийни, советски, юртбоахама органашкара бехктохкаме болхлой.

Материальни безам дунхагІа болийтарах лаьца. Моттигерча хвалашка а торонашка а хьежжа, хІара колхозе хьажкІий лакхара хьувкъам баккхеи ший ханнахьа а дика а силос йоллеи колхозникий, механизаторий, хьажкІий инспекторий, бригадирий, агрономий, колхозий председателий дукхагІа материальни безам хилийтарна къахьегамах совнагІа ахча далара гІулакх оттадеш а юкъедозладеш а да.

Тха областан хьалхашка хьажкІаш хьалкхееераш а сахарни свекла лелаеш йола звеношеи я. Юрта боахаман балхий ханнашка диллача: дІайийна яьнначул тІехьагІа — дика квадраташ йолашеи цхьатарреи тІаялийтарах; мугІарашта юкъера обработка яьнначул тІехьагІа — дикалгеи йоаттІача тайпара листал долаш хиларгеи хьежжа, чуийца яьнначул тІехьагІа—хьувкъарга хьежжа колхозаша совнагІа ахча ядергда звеной болхлошта шекар доаккха свекла кхеярах санна хьажкІаш кхеярах а.

Къахьегамах совнагІа луш дола ахча лургда хІара лаьттах еллача хьажкІий силоса тоннах. Силос кхаччалца совнагІа луча ахчанца лаьрхІа аванс тергда хьажкІаш тІа даьхача трудоденоех. СовнагІа луча ахчах йоагІа тІеххьара расчет ергья хьувкъамга хьежжа хьажкІий силос лаьттах елла а яьнна, колхоза правленес актаца звеногара а бригадагара а хьийца яьнначул тІехьагІа.

Деза новкъостий колхозникаш, совхозий болхлой, мехнизаторашц, юрта боахаман специалисташ!

1958 шера дІадийнача лаьттан хІара гектара тІара бетташ тІехь хьажкІаш йолча мошача гІадамий 300 центнерал кІезигагІа доацаш доакъар даккха аьнна тхоашта декхараш тІаэцаш оаха тІахьех шо хьажкІий лакхара хьувкъам баккхар духьа социалистически яхь лацара. Тхо теш тхоашца яхь лаьцача Белгородски, Орловски, Сумски областей а, хІаьта иштта лоаллах ядача Воронежски, Липецки, Тамбовски, Тульски, Советски Союзерча воках областей а республикай а юрта боахамерча къахьегамхоша тха кхайкарал хьаллюацаргхиларах.

Яхье довла, деза новкъостий!

Дика хьувкъаргйолаш кхеергья вай хьажкІаш, хьайбашта шортта доакъар Іалашдергда вай!

Хьайбаех йоала продукташ чІоаггІа алсамъяхарца гІадъюгаргья вай воай Даьхе, сихагІа кхоачашдергда вай деррига халкъа декхар—бахача наха хІара сага сих дулх, шура, даьтта даккхара гІулакха США-на тІехьаккер!

ТІаийцад Курски областерча колхозашка, совхозашка, РТС-ашка, МТС-ашка, тракторнии полеводческии бригадашка хиннача собранеша.

ССКП обкоме

Шекар доаккха свеклаш кхею агротехника телхаяра хьакъехьа

ССКП обкомо белгалдаьккхар, республикерча цхьадолча боахамашка шекар доаккха свеклаш кхеярах йола агротехника геттара чІоагІа телхаеш хилар. Из дІаювча хана мугІараш нийса хилийтадац, лаьтта цамца даьккха тоаделгеи свекла нийлхъелгеи ха тинначул тІехьагІа а во а ду, тІа ца йоалаш йисача лаьтташка свекла дІайогІилга вІашагІделладац. Балха боарамаш оттадеча хана доккхий гІалаташ ду. Баьча балха дикалга а хьожаш хІара сменатара болх хьайибелга деш дац, во болх беш бола нах бехктохкаме озац.

Красноармейски, Лермонтовски, хІаьта иштта Гудермесски а совхозий цхьайолча отделенешка дІайийнача свеклана йиълагІеи пхелагІеи лорд еш латт. ХІаьта а е совхозий хьалхле лелаераша а, е цу районашкарча партийни организацеша а, е советски органаша а де деза гІулакх даьдац свекла нийлхъяра болх болабарна, хІаьта из нийлхъе йолаеннача а, нийлхъяра бокъонаш телха а ю.

Гудермесски совхозе ханнахьа де деза гІулакх даьдац шекар доаккхача свеклана зулам дерашца къовсам лоаттабарна. Из бахьан долаш юкъюкъе шекар доаккха свекла яйна моттигаш я, хІаьта из цита дІайогІаш а тІатоссаш а яц. Красноармейски, Лермонтовски, Гудермесски совхозашка звеношта а, хІаьта звеношта юкъе хІара болхлочоа а тІачІоагІдаьдац свекла дІайийна лаьтташ. Свекла дІайийнача кхашка деш дола балхаш массане а цхьана ду. Лермонтовски совхозерча шоллагІча отделене звеношта болхлой, бригадирий, механизаторий, хьажкІий инспекторий, агрономий, колхозий председателий дукхагІа материальни безам хилийтарна къахьегамах совнагІа ахча далара гІулакх оттадеш а юкъедозладеш а да.

Тха областан хьалхашка хьажкІаш хьалкхееераш а сахарни свекла лелаеш йола звеношеи я. Юрта боахаман балхий ханнашка диллача: дІайийна яьнначул тІехьагІа — дика квадраташ йолашеи цхьатарреи тІаялийтарах; мугІарашта юкъера обработка яьнначул тІехьагІа — дикалгеи йоаттІача тайпара листал долаш хиларгеи хьежжа, чуийца яьнначул тІехьагІа—хьувкъарга хьежжа колхозаша совнагІа ахча яздергда звеной болхлошта шекар доаккха свекла кхеярах санна хьажкІаш кхеярах а.

Къахьегамах совнагІа луш дола ахча лургда хІара лаьттах еллача хьажкІий силоса тоннах. Силос кхаччалца совнагІа луча ахчанца лаьрхІа аванс тергда хьажкІаш тІа даьхача трудоденоех. СовнагІа луча ахчах йоагІа тІеххьара расчет ергья хьувкъамга хьежжа хьажкІий силос лаьттах елла а яьнна, колхоза правленес актаца звеногара а бригадагара а хьийца яьнначул тІехьагІа.

Деза новкъостий колхозникаш, совхозий болхлой, мехнизаторашц, юрта боахаман специалисташ!

1958 шера дІадийнача лаьттан хІара гектара тІара бетташ тІехь хьажкІаш йолча мошача гІадамий 300 центнерал кІезигагІа доацаш доакъар даккха аьнна тхоашта декхараш тІаэцаш оаха тІахьех шо хьажкІий лакхара хьувкъам баккхар духьа социалистически яхь лацара. Тхо теш тхоашца яхь лаьцача Белгородски, Орловски, Сумски областей а, хІаьта иштта лоаллах ядача Воронежски, Липецки, Тамбовски, Тульски, Советски Союзерча воках областей а республикай а юрта боахамерча къахьегамхоша тха кхайкарал хьаллюацаргхиларах.

Яхье довла, деза новкъостий!

Дика хьувкъаргйолаш кхеергья вай хьажкІаш, хьайбашта шортта доакъар Іалашдергда вай!

Хьайбаех йоала продукташ чІоаггІа алсамъяхарца гІадъюгаргья вай воай Даьхе, сихагІа кхоачашдергда вай деррига халкъа декхар—бахача наха хІара сага сих дулх, шура, даьтта даккхара гІулакха США-на тІехьаккер!

ТІаийцад Курски областерча колхозашка, совхозашка, РТС-ашка, МТС-ашка, тракторнии полеводческии бригадашка хиннача собранеша.

Химически промышленность дІахо дегІайоалаяра тІехьа

Грознен химзавода болхлоша, инженераша, техникаша, гІулакхерча наха дог гІоздаларца тІаийцар «Химически промышленность дегІайоалаелга хІаьта къаьстта синтетически материалаши царех бахача наха а халкъа боахама а эша хІамаши хьаелга сихдарах» йола ССКП ЦК-н Майски пленума соцам.

Цехашка бригадаштеи сменаштеи ССКП ЦК-н пленума соцам а новкъост Н. С. Хрущева доклад а ешаш, беседаш а ю. Химически промышленность дегІайоалаяра хьакъехьа Партес оттадаьча гІулакха чІоагІа раьза ба завода болхлой.

— ССКП ЦК-н пленумо баьча соцама мел лоархІам ба ховргда вай завода № 32 йолча синтетически спирт доаккхача цехага хьежача—йоах цу цеха начальника нов. А. А. Козловс. Из цех болх бе йолаелча дийнахь-бус дуккха эзар сома синтетически спирт арахецаргда цо. Вешта изза миссел дола спирт доаккхаш хилча дуккха тоннаш ялат е дуккха тоннаш коартолаш хила еза. Пленумо баьча соцама жоп луш цеха коллективо,—этилен цехата хьакхаьча 6 ди доаллашехьа спирт арахеца, аьнна дош деннад. Керда производство Іомае дукха къахьега дезаргда цеха коллектива. ХІанз из цех хьалъеш болча строителашта а монтажникашта а новкъостал деш я из коллектив.

Пленума соцамах лаьца, этилови спирт доккхача цеха воккхагІа волча аппаратчика нов. П. П. Волобуевс йоах: «Вай халкъ дикагІа дахаш хилийта а вай мохь низболашагІа хилийта а мел эшар ду Партес. Цунна жоп луш аз а тха цехерча болхлоша а тхоай низ тІабохийтаргба, гаргтарча хана Даьхенна синтетически спирт дала .

Производствон-передовика воккхагІа волча аппаратчика нов. А. Н. Костюченкон сменас а дог айденна тІаийцар Партен соцам. Цо аьлар, хими дегІадоаладе аьнна партес ваина хьалхашка оттадаь декхараш болхлошта дика довз. Дика квалифицированни кадраш хила а хІара болхлочун массехь говзал хила а езаргья. Цудухьа оаха из гІулакх кхоачашде лаьрхІад. Ректификацени дистиляцени отделеней воккхагІа волча аппаратчика говзал Іомаеш ва со хІанз.

Феноли ацетони заводо дукхагІа арахеца дезаш хилча, проектах болча лоархІамал 2,3-зза дукхагІа уж арахецаш № 16 йола цех яле а, — йоах цу цеха начальника нов. В. А. Галеговс, — готта моттиг я из. Цудухьа, дІахо йодача хана завода болх, из цех бахьан долаш лаьгІ бе безарг боацаш эшшача боарамах из цех шеръеш да тхо хІанз.

Завода директора нов. П. С. Назаровс йоах: «Яр завод эггара хьалха йолаеннача шераца — 1954-ча шераца нийсдича: завода низ шозза дегІабенаб, продукцех шийх дІабода мах фенолахи ацетонахи 82 процент лохбеннаб, бензола расходни нормаш 24 процент лохъеннай, къахьегама овсарал кхозза дегІаенай, тІехьарча кхаь шера завода арахецаш дола 100 процент ацетон 1-гІа сорт да, укх шера апрель бетта арахийца 100 процент фенол а 1-гІа сорт дар. Укх шера планал совгІа дуккха миллион сома продукци арахийцай завода коллективо. ХІаьта а Партеи Правительствоси хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашде кхы а дегІайоалае еза заводо арахеца продукци.

Уж декхараш кхоачашде лаьрхІа я завода коллектив.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

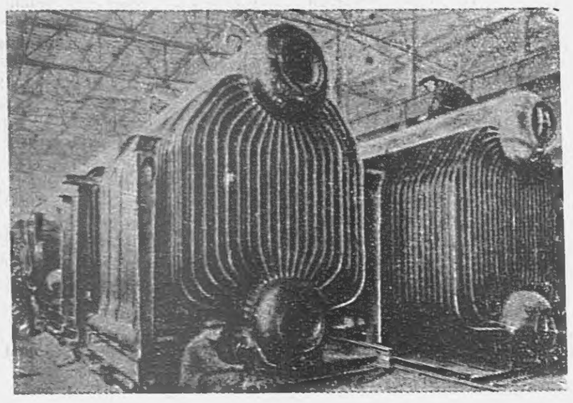

Алтайский край. Бийский котельни заводе вІашагІделлад сахьата 13 атмосфера давлени йолаш шин тоннагара денз итт тоннага кхаччалца цар луш дола промышленни котелаш делга. Цу тайпара дола котелаш шерра эшаш да СССР халкъа боахамчухь а доазол дехьа а. Укх шера укхаза арахеца долалу ДКВР яхача типах дола лакхара эксплуатационни хьокхамаш гойта реконструированни котелаш.

Сурта тІа. ДКВР яхача котелий блокаш вІашагІйохк сборочни стендашка.

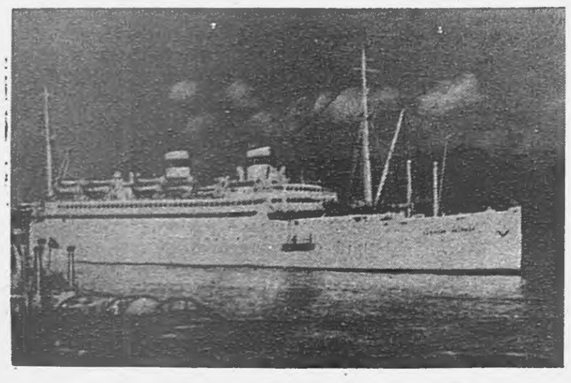

Батуми. Ахканарча расписанех лела доладеннад Іаьржача форда тІа пассажирски кемаш. Одессаннеи Батуманеи юкъерча рейсе, ремонт яьчул тІехьагІа даха даьннад «Адмирал Нахимов» яха кема.

Сурта тІа: «Адмирал Нахимов» яха кема рейс еча хана.

Фуаш паччахьалкхенга дохкареи дІадалареи шера йола план кхоачашъяьй

Социалистически денхараш кхоачашдеш Сунженски районерча колхозашеи къахьегамхошеи ханал хьалхагІа, 1958 шера 10-гІча мае, кхоачашйир хьалхарча ахшера йола паччахьалкхенга фуаш дохкареи дІадалареи план 101,1 процента.

Колхозаша XX партсъезда цІерагІчо (председатель нов. Кузнецов, парторганизацен секретарь нов. Антамошкин), «Победа» яхачо (председатель нов. Емельянов, парторганизацен секретарь нов. Кузьмин), «Путь к коммунизму» яхачо (председатель нов. Умуршадьянц, парторганизацен секретарь нов. Качаров) паччахьалкхенга фуаш дохкара а дІадалара а шера йола план 100 а кхы совгІа а процент кхоачашъяьй.

Паччахьалкхенга фуаш дохкилгеи дІалулгеи дІахо хьош да.

Казахски ССР. Паччахьалкхенгагара ше хьайийцьча техникаш бІаьстан балхаш деш дика пайда эц Семипалатински областерча Урджарски районерча Калинина цІерахча колхозо. Тракторист Тараненко Александрага хьалхле йолча № 2 йолча бригадацарча ялат дІадувча агрегато дика болх бу. «Белорусь» яхача тракторацеи «СУБ-48» яхача сеялкацеи хІара дийнахьа 25—30 гектар ка бола ялат дІадув цо.

Сурта тІа: тракторист Александр Тараненкон сеялщик Егор Гаюнови ка бола ялат дІадувш боахь.

А. Московскен сурт.

ТАСС-ан фотохроника.

Юртбоахаман культураш хьувкъилга лакхдеш йолча торонех дикагIа пайда эца

*

А. ЯКОВЛЕВ,

ССКП обкома секретарь

*

ССКП ЦК-а февральски Пленума соцами СССР-а Лакхехьарча Совета хьалхарча сессес тIаийца «ДIахо а колхозни строй дегIаярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи» дола Закони боккха паччахьалкхен лоархIам бола документаш да, вай мехка колхозни стройн берригa юрта боахами дегIабар белгал а доаккх цар. Цар шерра паргIато лу кхы а чехкагIа юрта боахаман хIама хьаду низаш дегIадахкарна, боахаман социалистически системах махулла дукхагIа пайда эцарна, дIахо а наьха творчески активностьи инициативеи дегIайоалаярна, советски халкъа вахара хьал дIахо а айдарна юрта боахаман продукташ махулла дукхагIа яха аьнна оттадаь партен кертера декхар кхоачащдарна тIалостабаь ба из соцами Закони.

Юрта боахаман деррига доакъош дебадарна кертера дар ялат алсам даккхар долга ховш ма дий. Вай мехка ялат дукхагIа хиларга хьежжа, дуаш дола ялат дукхагIа хинна ца Іеш, дукхагIа хурда дулх, шура, даьтта, тха, нахьараш. Цудухьа, укх гаргарча шерашка бахача наьха цхьан сага сих дулх, шура, даьтта даккхарна США-на тIехьакхе аьнна оттадаь декхар толамца кхоачащдарна лоархIам боллаш лакхъе еза лаьтта тоадара культура, юртбоахаман балхаш машинащца де доахилга, дикагIа пайда эца беза Іилманна, техниканна карагIдаьннарехи новаторий опытахи.

Массане а могае йоагIаш я Курски областа юрта боахаман къахьегамхой патриотически инициатива. Вай мехка юрта боахаман берригача болхлошка дIахо а юртбоахаман культураш хьувкъилга лакхде социалистически яхь кхы а шерагIа йоаржае аьнна тIахьехаш кхайкаб уж.

Вай республике йоккхий торонаш я массадолча кхашка ялат хьувкъийташ ялат даккхар лакхде. Укх тIехьарча шерашка ялат даккхар республике лакхденнад 2,5. Цхьабакъда ялат хьувкъийташ лакхденначул ялат дIадув кхаш дукхагIа хилийтарах лакхденнад из. Из иштта дале а, вай дукха боахамаш да, даьттанца беча баьха культура лакхъе денна йоахо еш, дикагIа йолча агроприемех пайдаийбеш а ялташ дика хьувкъийташ а.

Масала, Грозненски района «Новый быт» яхача колхоза П. Е. Степанова бригадан колхозхоша 320 гектар даьттан тIера цхьан гектара тIара 23 центнер йоаккхаш гурахьа дув кIа даьккхад, цхьан гектара тIара 28 центнер йоаккхаш борц, коартолаш 80 центнери баьккхаб. Сунженски района XX партсъезда цIерахча колхоза М. И. Ильинова бригаде 79 гектар даьттан тIера хIара гектара тIара 53 центнер йоаккхаш фуал яьха хьажкIаш яьхай, хIаьта цу колхоза Тимощенкоан Поповани звеношка хIара гектара тIара 60 центнер яьхай.

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза Е. Н. Лазероваи звенос хьажкIаш чIоагIа хьувкъийтар, хIара гектара тIара 70 центнер а йоаккхаш. Цу бригадашка а звеношка а дика кийчду дIадувш дола кхаш, органически минеральнии удобренеш ехь, дикача а дикагIа кийчдаьча а фуца дIадув уж, шоай ханнахьа хьож дIадийнача ялаташка.

Ялатий культура кхеча дикагIа йола методаш лелаеш бола колхозхой а совхозий болхлой а хIара шера дукхагIа хул. Цхьабажъда республике гIолла еррига хьанийцача кхоачамболлаш теркам тIабахийтац даьттано луш бола пайда даккхбарна, хий дехкача даьттаех пайда эцарна, юртбоахаман культураш дIаера, царга хьажара а уж чуэцара а бокъонаш лорааяц. ДукхагIа долча хьале юртбоахаман культураш делхаш долча догIан хих тийша, бекъача минийн Іаламан зе деча гIулакхийн Іотъхама кIал а юташ. Даьттанцарча балха культура даккхъяра наькъаца юртбоахаман культураш дика а массаз а хьувкъилга Іалащдарах латт дехкар.

МалагIа торонаш я вай республикан колхозашкен совхозашкеи из декхар кхоачащдарна?

Дика а массаз а уж хьувкъилга Іалащдара кертера торо я даьттанца беча балха культура даккхъяр, кхаш тIара боала пайда даккхбар. ХIаьта из дулу кхоачам хиллал даьттах минеральнии органическии удобренеш тохарца, органически удобренеша даьтта органически хIамашца тоаду, даьттан физически свойствош даккхъю, растенеш дегIаяхкарна эшача микроорганизмашта дика моттиг кийчъю. Вай республике кхашка удобренеш яккара болх мишта вIаштIехьа баьккха ба?

Эггара хьалха бехке е еза кхашка кхо диллара план лохъьь е из лохъяр мегийта йола хьалха хинна юрта боахаман управлени, республикан хIанзара Министерство. хIара боахама йола кхо диллара план хила еза хьайбай а коа тIарча оалхазарий а дукхалга хьежжа нийслуш.

Цхьабакъда кхыметтел иштта кхо диллара йола лохъьь планаш а 1957 шера Сунженски района колхозаша кхоачаш яьй духхьал 61 процент, Наурски района колхозаша духхьал 11 процент.

Каргалински района кхаш кертерча даькъе хий дехкача даьтташка да, минеральни а органически а удобренеш къьстта дикагIа ехь цIа. Из иштта дале а, 1957 шера кхашка дилла дезаш хиннача 19 эзар тонн кхох цига диллар духхьал 2.350 тонн мара яц.

Укх шера республикан колхозашеи совхозашеи тIаийца декхараш да 1957 шерца нийсйича фийг бола культураш 1,4 дукхагIа хьувкъийтар, хIара гектара тIара 15 центнер ялат даккхар, овощаш 120 центнери яхар. Из дарна кийчъе а кхашка йилла а еза 200 эзар тонна органически удобренеш. Цхьабакъда уж кийчъяр а кхашка яхьар а Іалаьмате во лел. Цул совгIа Іоадеш дола кхо во лорадеш а да, дикал а йов цун.

Декхар латт, укх шера денз боахама чухь хьдоалаш мел дола кхо, коа тIарча оалхазарий чиш, фекали эггара хьалхарча аргIанна овощаш, коартолаш, хьажкIаш, технически культураш дIаювча а дуллаш, кхашка диллярах.

Юртбоахаман культураш хьувкъийтара шоллагIа дола лоархIамера гIулакх а кхашка хий диллар. Хий дилларо малагIа торонаш хулийт бIаргаго йиш я Сунженски районе гIолла хиннача гIулакхех:

	1954 ш.	1955 ш.	1956 ш.	1957 ш.
Деррига кхашка гурахьа дув кIа хьувкъар (цхьан гектара тIара йоалача центнерашца)	7,3	8,3	16,1	15,9
Хий диллача кхашка дIадийна кIа хьувкъар (цхьан гектара тIара йоалача центнерашца)	15,8	16,7	23,3	22,9

Культараша дегI дахьача хана кхыметтел цкъа хий дилларах а Сунженски района колхозашка гурахьа дув кIа 1,5 дикагIа хьийкъар. Хий диллача дуккхача шерашка цкъа мара ца ювча баьций йол, корнеплодаш, кхыйола культураш дика хьийкъа кхоач боахамашка.

Цхьайолча колхозий опытон практически балхон хьахьекхар, хий диллача даьтташка цхьан шера шозза культураш дIайийна, хьийкъа чуэца йиш хилар. Муих чуийцачул тIехьагIа дIайийнача хьажкIех гектара тIара 250—300 центнер гIадмаш а тIехьа моша хьажкIаш яьхар. ШоллагIа ювш доакъара а шекара а свеклаш хьувкъийта йиш я гектара тIара 400 центнерага кхаччалца, коартолаш — 120 центнерага, капуста—250 центнерага кхаччалца.

Даьча лоархIамаша хьахьоях, юртбоахаман культураш дIаювш дола хий дилла даьтта 30 процентал кIезгагIа доаца цхьан шера шозлагIа а хIама дIаювш пайда беш хила йиш хилар, республикан колхозашкеи совхозашкеи хIама дIаювш дола кхаш 15 эзар гектарага кхоачаш хилийтара нийса да из.

Хий диллар боахама мел лоархIаме да бIаргаго йиш я Грозненски опытно-мелиоративни станцега хьежача а. Цхьан бIена шишша хьажкIа ювш, хий ца дуллаш дIайийнача хьажкIех гектара тIара 1956 шера 22 центнер яккхай, ялата цхьан килограммага дIабода мах 24 кеп. а болаш. Шозза хий а дуллаш иштта дIайийнача хьажкIех 50 центнер яккхай, ялата цхьан килограммага дIабода мах 12 кепигага кхаччалца лох а беш. Цхьан бIена йиъ хьажкIа а ювш, шхезза хий а дуллаш дIайийнача хьажкIех цхьан гектара тIара 105 центнера яккхай, ялата цхьан килограммага дIабода мах 6 кепитага кхоачаш лох а беш. Хий дуллаш хьега къа, дIадийна ялат массехказ хьувкъарца юхаметтаотт.

Даьттах боала пайда даккхбеш а дIадийна ялат чехкка хьувкъилга айдеш а дола гIулакх хиларах тарра хий дуллача боккха лоархIам болаш доллашехь а, республикан колхозашеи совхозашеи во пайдаийбу цу агроприемах. 1957 шера хий дуллача даьтта Ачхой-Мартановски районе хий ца дуллаш 72 процент даьтта дитад, Наурски — 47, Шаьлан — 55, Грозненски — 24 процент дитад.

Фу бахьан да дIадийна ялат хьувкъилга даькхдеча цу лоархIам болаш йолча торонах кхоачамболлаш пайда ца эцаш хилар?

Кертера бахьан да цхьайолча районий, колхозий, совхозий, хьалхле лелаераша, юрта боахаман специалисташа хIанзолца хий дуллача даьттаех бизза пайда эца юртбоахаман культурашта хий дехкилга дика вIаштIехьа даьккха ца хилар.

Хий дуллаш бола сеть а хий дуллилга а нийса вIаштIехьа даьккхача, хIаьта иштта агротехника даькха лелаеча даьттаех боала пайда даькхбарна новкъостал деш хилар ховш ма дий. Ший ханнахьа хий диллар — дIадийнар хьувкъилга даькхдерех цхьа бахьан да. Цудухьа хий диллара ханаш шаблонах а ца утттаеш, хIара культурага а из дегIаяр къоастадеш долча къаьсттача хьалага а хьежжа утттае еза, чIоаггIа уж лора а еш. Укх шера хий дехка керда даьтташ кийчдар сихдара нийса республике долаш долча хий дехкача даьттаех пайда эцилга а чехкка тIара 105 центнера яькхай, ялата цхьан килограммага дIабода мах 6 кепитага кхоачаш лох а беш. Хий дуллаш хьега къа, дIадийна ялат массехказ хьувкъарца юхаметтаотт.

Даьттах боала пайда даькхбеш а дIадийна ялат чехкка хьувкъилга айдеш а дола гIулакх хиларах тарра хий дуллача боккха лоархIам болаш доллашехь а, республикан колхозашеи совхозашеи во пайдаийбу цу агроприемах. 1957 шера хий дуллача даьтта Ачхой-Мартановски районе хий ца дуллаш 72 процент даьтта дитад, Наурски — 47, Шаьлан — 55, Грозненски — 24 процент дитад.

Фу бахьан да дIадийна ялат хьувкъилга даькхдеча цу лоархIам болаш йолча торонах кхоачамболлаш пайда ца эцаш хилар?

Кертера бахьан да цхьайолча районий, колхозий, совхозий, хьалхле лелаераша, юрта боахаман специалисташа хIанзолца хий дуллача даьттаех бизза пайда эца юртбоахаман культурашта хий дехкилга дика вIаштIехьа даьккха ца хилар.

Хий дуллаш бола сеть а хий дуллилга а нийса вIаштIехьа даьккхача, хIаьта иштта агротехника даькха лелаеча даьттаех боала пайда даькхбарна новкъостал деш хилар ховш ма дий. Ший ханнахьа хий диллар — дIадийнар хьувкъилга даькхдерех цхьа бахьан да. Цудухьа хий диллара ханаш шаблонах а ца утттаеш, хIара культурага а из дегIаяр къоастадеш долча къаьсттача хьалага а хьежжа утттае еза, чIоаггIа уж лора а еш. Укх шера хий дехка керда даьтташ кийчдар сихдара нийса республике долаш долча хий дехкача даьттаех пайда эцилга а чехкка

*

А. ЯКОВЛЕВ,

ССКП обкома секретарь

*

хилар ховш ма дий. ТIехьагIа яь зябь бIаьсти аьхача даьттана хьалхашка иштта агротехнически толажагIа хилац. Цхьабакъда, техниканца кхоачамбалла Іалашъяь йоллашехьа а, 1957 шера колхозашеи совхозашеи июлеи августеи яь зябь еррига а 34 процент мара яцар, сентябре — 20 процент, октябре — 16 процент, хIаьта зяба кхоалагIа дакъа ноябреи декабреи дир.

Укх тIеххьарча шерашка республикас зябь ахара план кхоачашъяц, из бахьан долаш бIаьсти дув ялаташ дIадув бIаьсти аьхача кхашка. Масала, 1955 шера Грозненски района колхозаша бIаьсти аьхача кхашка бIаьсти дув ялат дIадийр 22 процент, 1956 шера — 37 процент, 1957 шера 57 процент. Каргалински района колхозаша 1955 шера бIаьсти аьхача даьтташка дIадийр бIаьсти дув ялат 53 процент, 1956 шера — 59, 1957 — 83 процент.

Цхьайолча колхозий председателаш, МТС-ний РТС-ний совхозий директораш, партен райкомаш, райисполкомаш кхоачамболлаш контроль делаеш ца хилар бахьан долаш, бIаьсти культураш дIаювш балхаш во ду. Масала, Красноармейски совхоза ворхIлагIча отделене ялатийна даьрхIа 30 га хьажкIаш дIайийр хIама дIаерна тоа ца даьча, оасар даьннача, гулданза ча тIауллача йокъаенна чIоагIа даьттан галаш йолча даьтта, молхаш во тохаш кийчдаьча фуца. Силосан сийнача доакъаран даьрхIа хьажкIаш дIае къоастаяь участкашца макха а боаккхаш массанахьа а культиваци яра богаметта макха а ца боаккхаш, дискови лущильникашца кийчийр хьажкIаш дIаерна, цо цхьаккха пайда банзар. Кха оасар данза, бIеха, нийсданза дисар, из иштта доллашехь а, хьажкIаш дIа а йийр. Отделенен агрономо нов. Эльмурзиевси тракторно — кхай тIарча бригадан бригадиро нов. Яшниковси воча оагIарахьа йохайир хIажкIаш дIае кха кийчдара йола агротехника.

Цу гIулакха хьакъехьа харцахьара, из могийташ хилара политика даьцай юрта боахаман Министерствос, цу тайпара брак бола болх а даьйна, бехке баршта хьадда боагIаш бола бехк ца беш ягIача.

ХIанз колхозашн совхозашн йисте йоалаш латт бIаьсти ювш йола культураш дIайийна. Укх шера ха оттара гIулакх ше къаьстта хинна доллашехьа а, кертерча даькъе бIаьсти культураш дIаювлга вIаштIехьа даьккха а агротехника дика йолаш а чакхдаьлар. Республике массарел а хьалхагIа культураш дIайийна яьлар Горячеисточненски, Староюртовски, Гвардейски совхозаш, Наурскии Курчалоевскии районий колхозаш. Цхьабакъда ший ханнахьа а дика а бIаьсти культураш дIаювлга уж дика хьувкъийтара хьалхара этап мара яц.

Цул хIезгагIа лоархIам боацаш я шоллагIа йола этап а — дIайийнача культурашка хьажар. Цхьабакъда тахан республикан колхозийн совхозийн хьалхле лелаераша, цхьайолча районий партийнии советскии организацеша мела дIадоаржаду дIайийча растеней могIарашта юкъеи цар бIенашкара даьтта хьоадеши ду балхаш. Массанахьа а гидуаргаша шоллагIа лист хийца йоллашехьа а, цхьайола колхозаш хIанз а тIехьа цар могIарашта юкъеи бIенашкара даьтта хьоадеши ду балхаш де йолаеннаац. Красноармейски совхоза 10-ча отделене дIайийнача гидуаргашца деш дола балхаш кулгашца ду, шоашка йолча мугIарашта юкъе балхаш деча культиваторашца балхаш а ца деш. Дайийна культураш звеношта тIехьа дIачIоагIъяьяц, звеношца къаьсткъаьста а ца беш, ерригача бригадо цхьана ду дIайийнача культурашка хьожа балхаш, хIаьта цунца дувзаденна во бьча балхах саг бехке ве йиш хилац.

Кхо шу хьалхагIа Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитета Пленумо тIаийцар «Хьайбаех йоаха продукташ дукхагIа яхарах» бола соцам. Цу декхарца дувзаденна, массаза а шортта а доакъар хургдола база чIоагIъярна ашача эггира хьалхарча гIулакхех цхьа гIулакх да аьнна цIи яькхар партес хьажкIаш дIаювлга шердари уж хьувкъилга даькхдари. ССКП ЦК-а Пленумо декхарийла йир юртбоахаман организацеш хьажкIаш дукхха дIае аьнна, концентрированни, дикача, чам болча доакъарца хьайбаш Іалащдара гIулакха юкъе хьажкIаш даькхдеш ду даькхдеш ду даькхдеш ду

Малгобекски райПО-н балхах

Дукха ха йоцаш «Сердало» газета редакцес Малгобекски райПО-н системан балхага хьажа рабселькоровски рейд йир. Укх лохехьа кепатох оаха рейда материалаш).

Укх юртбохама ахканара балхаш сицценнача хана Іалаьмате бокха лоархІам болаш да торговлен системан болх хартІа вІаштІехьбаккхар а цунца къахьегамхой хьашташ де ма деззар Іалашдар а.

Малгобекски райПО-н доал дераша е езача бесса йоаккхо ца яр бахьан долаш, бІаьстин эхкин деча балхашта кийчам баьбац райПО-н системе.

Цул совгІа дукха кхоачамбоацараш да райПО-н системан балха юкъе.

Дукха моттигаш я Советски торговлен бокъонаш кхоачаш ца еш а, уж телхаеш а.

Районе цхьанна а тика чу балха дувхаду, боамбе кІадах даь барзкъаш, балха бувхабу кога гІирс, тайп-тайпара гІаьленаш, конфеташ, кхыдола товараш дац.

Цхьаццайолча тикашка хІара денна наха эшаш дола сапа, тух доацаш а ханаш хул. КІезига я тикашка консервеш, чкъаьрий. Районе хьазца корадоагІаргдац целаш, аьшка шодаш, иштта кхыйола боахама эша хІамаш.

Цхьанна тайпара бехказаа хила йиш йоацаш да ерригача райПО-н системе 1956-ча ш. денз клеймени яь хІама озаш дусташи йола приборашца хилар.

ДухкагІа йолча тикай тархешка геттара кегаденна, лостам боацаш, тІаяздаь маьхаш доацаш дада товараш.

Дика яц общественни питанен предприятешкара порядок а. Белгалдоахарца оаха райПО-н системера цхьадола кхоачамбоацараш:

Общественни питанен предприятешка

Іалаьмате эсала да общественни питанен чайнеши буфеташи чуйола цІенош, совйола продукташ лелае моттигаш яц.

Общественни питанен цхьанна а предприяте холодильни установка а яц. Хилац чайнешка колбасни а чкъаьрий а блюдаш, дулха а овощай а консервеш, Малгобекски районе хьадоаккхаш дола минеральни хий.

Богдасаров заведующи вола сельмаг

Районе дикагІа лоархІаш я Богдасаров заведующи вола тайп-тайпара кхачан а промышленни а товараш дохка тика. ЦІи иштта яле а порядкаш селла дика яц тика чу.

Ялатахи фуэхи дохкача кІадаш тІа, кхыча товараш тІа маьхаш хІана дац аьнна шийга хаьттача, Богдасаровс аьлар: «хьахаьттачунга нийсса дІаоал аза-м боагІа мах».

Тикачу къоастаяь пайщикий тархе яц, Іалаьмате лоха я трикотажни товарий, берий кога бувхача гІирса, пасатий ассортимент. Во тов парфюмерен тІа хьалъехка яда кийнаш. ХІама езара а дустара а приборашклейменн яь яц.

Сурхоев заведующи вола автолавка

РайПО-н товаровед Ковальчук улло а хоаль дІа-юха ухаш, лелача Сурхоева автолавка че геттара бІеха а ирча а я. Цхьанна а товара тІа язбаь мах бац. Цхьаькха тайпа конфеташ яц автолавкачу йохкаш.

Автолавкай керттера болх-шекар дохкалга ба. Ховш дац, малагІча бокъонах дохк Сурхоевс списках шекар.

Юкъерча Ачалихерча тикачу

Во порядок я № 7 йолча, Торшхоев заведующи волча, юкъерча Ачалкхерча тикача. Нийсдаь а тІаяздаь маьхаш долаш а доацаш а тархеш тІа вІаштадехка дада цхьадола товараш. Пасаташ бокхха гув а баь тархе тІа хьалъетта латт.

Къоастадаь дац тика чу фуэх дохка товараш, пайщикий тархеш.

Пседахера боахама товараш дохка тика

Эскиев заведующи волча Пседахерча боахама товараш дохкача тикача цхьаккха бел а, цел а, шода а, кхыдола боахама товараш а дац.

Тикачара йис тайпа хьастамаш хьагуш а, маьхаш тІаяздаь тархе тІа Іодехка а дац.

Вывеска йоаца тика

«Ингушский» совхоза центральни усадьбе, № 8 йолча, Картоев заведующи волча, вывеска йоацача тикачу кІезига кхуьх къахьегамхошта хиланза дарггоаца товараш. Кхыметтел сапа а тух а дац тикача.

Совхоза болхлошта хиланза даргдоаца балха дувхаду боамбе кІадах даь барзкъаш, балха бувхабу кога гІирс, цхьаькха тайпа даьтта, конфеташ, кхыдола товараш дац тикача. Тикача доаддаде бокъо йоацаш 28 тайпа мах бохбаь товараш да тикача.

Тархеш тІа ухка товараш группех нийсдаь дац, царех цхьадараш маьхаш тІаязданза а да.

№ 2 йолча тикан балхах

Районерча тикашта юкъе йоккхагІа йола тика я Пседахера промышленнин кхачаи товараш дохка, Матиев заведующи вола тика. Во тоаяьй тикачара витринаш, товараш шо-шой группах нийсдаь дац, масала. «Зипаш» яхача вывескана кІал тайп-тайпара барзкъаш, галантерейни товараш, керта тІа тохка хІамаш яда.

15 тумагара 18 тумага кхаччалца мара мах боацача «смена» яхача фотоаппаратах 253 соми 75 кепиги дех.

* * *

Малгобекски райПО-н системан хІанзара керттера декхар къахьегамхой юрта боахама болхлой хьашташ кхоачашдар да.

Из декхар дизза кхоачашдарна кийчо ньиц райПО-ос. Цу деша бехке ва райПО-н председатель Ханиев, кхыбола райПО-н хьалхле лелаераш.

Районни партийнин советскин организацей хьалхле лелаераш а Нохч-ГІалгІай респотребсоюз а декхарийла ба райПО-н болх тоабе.

Рейдови бригада:
МЕРЖОЕВ Я. — № 1 йолча больницен бухгалтер,
ТЕБОЕВ Б. — РайПО-н общепита заведующи,
ДЗОРТОВ М. «Ингушски» совхоза плановик-экономист,
ГАЛАЕВ Х. М. — «Сердало» редакцен болхло.

„Комсомолец хьай цІи яле, сийдолаш лелае из цІи!“

Шаьлан района комсомольски организацен юкъе 1000 совгІа комсомолец ва. Денгара-денга шерауш йоагІа из организаци. Тіехьарча 5 бетта цигача хьанцар 172 саг комсомоле, царех 21 нохчий йоІ я.

Ленински комсомола сийлен гІулакхашца хьинаре дакъа лоац Шаьлан комсомольцаша. Дукха да цар дика гІулакхаш. Тахан царех цхьадараш дІадувцаргда вай.

Балха хьалха — комсомольско-кагирхой бригадаш я

Шаьлан районерча «Шалински», «Джалка» шин совхоза отделенешка вІашагІ а екхай, толаме болх беш а я комсомольско-кагирхой бригадаш. «Джалка» совхоза кхаь отделене вІашагІъехкай комсомольско-кагирхой тракторни бригадаш: 1-гІча отделене — бригадир Дукаев Усан, 3-гІча отделене — бригадир Абубакаров ЯрагІи, 4-гІча отделене — бригадир Магомадов Абу а волаш. «Шалински» совхоза 4-гІа отделенерча комсомольско-кагирхой тракторни бригада керте комсомолец Киндаров Харон латт. Уж бригадаш белгалъюьл машинаш дика лелаярца, болх цІена барца.

Дог раьза хинна тІаийцар кагирхоша шоай юрта укх шера сомийн комсийн бешамаш дІайогІаргьа аьнна хинна хоам. Ше-ше из болх бе ваха гІерташ, кердача ОтагІера дукха комсомольцаш кагирхойн гучабаьлар. Царех вІашагІъеллар 60 саг гаргга чувоагІаш йола сомийн комсийн бешамаш лелаю комсомольско-кагирхой бригада. Цунна керте оттавир Умаров Султан.

ХІанз из бригада хьинаре къа а хьегаш, толаме кхоачашдеш йоал ше тІаийцаь декхар. Сомийн комсийн бешамаш дІайогІарна шоашта енна хинна задани 200 процент совгІа кхоачаш а йир, хІаьта 107 гектар бешамаш дІа а егІар хьинарерча кагирхоша. Къаьстта белгалбаьлар тІехдика къахьегарца кагирхой Ахмадов Султан, Лорсанов Леча, Абдулвахабов иштта кхыбараш а.

«Ер-м ше ма-ярра аптека я!»

Дукха ха йоаццаш «Джалка» совхоза директор нов. Махитаров Христафори кадрай отдела заведующи Скороходова Клавдиян шоаш 5-гІча отделенерча хьайбай ферме болаш Іаьсий леладелча отар чу баьлар. ДІа-юха а хьежа дикача фусамнаьна ца санна долча отарах цец а ваьнна, нов. Махитаровс аьлар:

— ер-м ше ма-ярра аптека я!»— кІезига тІехьаниса нов. Скородова хьа а йинха, тІатехар: — «ялаа, юазде хІанзехьа а приказ, Іаьсин леладелча даурова Зуранней Демильханова Асмаминей тъко-тъко тума премеш ле аьнна».

Из эпизод цІаьхха дагаеха яц. Шоаш цІенен дикеи деча балхах комсомолкаша-нохчий мехкараша Зураси Асмаіаси массехказа иицаи ахчан премеш, каст-каста оал царна баркалаш. Цу мехкараша боккхача безамца леладу Іаьсин, масса хана а цхьаьхле иолаш хулийт уж чудоакха отараш. Кагий бераш санна хьест цар шоай Іаьсий. Комсомолкаша цигача болх беча 9 бетта цаІ Іасилг деннадац.

Бокхийча наха укх шера а гІо де лаьрхІад комсомольцаша

Дахача шера цІенош деча боккхинча наха гІо дарах Шаьлан районе комсомольски организацес республикан организацешта юкъе хьалхара моттиг яьккхар. Из бахьан долаш комсомольцашта ВЛКСМ-а обкомо совгІата мотоцикл елар, хІаьта республикан первични комсомольски организацешта юкъе шоллагІа моттиг яьккхача «Джалка» совхоза комсомольски организацена футбольни бутцай комплект а елар. Боккхий нах чІоагІа раьза бар комсомольцашта. Шаьла СССР-ен НГІАССР-ен Лакхехьарча Советашка хоржамаш даьча дийнахьа йоккха кІай модж а йолаш волча цхьан воккхача саго урна чу бюллетень Іочудохийташ аьлар:

— Аз кхаджі тосс комсомола тІехьа!

Цу хана денз дицлац уж хоза дешаш комсомольцашта. Укх шера а лаьрхІад цар боккхийча наха цІенош хьалдарна гІо де: лардаш йохкаш, саман хьаеш, стройматериалаш хьатІа кхуьхьаш.

Берттера дар фуд аьлча, комсомольцаш, шоашта тІадиллача гІулакхах бехктохкам а лаьце, из кхоачаще гІертилга да.

— Комсомолец хьай цІи яле, сийдолаш лелае из цІи! — оал Шаьлан района комсомольцаша.

Іа. КОСТОЕВ.

Біаьстан ялаташ дІадера план кхоачашъяьй

Малгобекски районерча «Ингушски» совхоза планах дІае езаш 8160 гектар біаьстн дІаювш йола культураш яр. 15-ча мая 9835 гектар біаьстн дІаювш йола культураш дІайира совхозо, 1675 гектар план тІехкхоачаш а еш. Біаьстан культураш дІаер дІахо додаш да.

Дика болх бир нов. Гетагазов управляющи волча 5-ча отделене. Планал совгІа 150 гектар цхьан шера ювш йола буц дІайийнай отделене.

Дика болх барца белгалъяьннай біаьстан культураш дІаера план тІехкхоачашъяь нов. Дишниев Султан управляющи вола 4-гІа отделени.

МАГОМЕДОВ ХЬ.

Общественносто милицена гІо ду

Укх деношка Ленина цІерачча культуран Дворече вІашагІкхийтар комсомола горкомон Грознерча УВД хьалхле лелаерашеи парткомон вІашагІтеха бригадмильцийн комсомольски активаи собрани. Бригадмильцаи комсомольски активаи общественни порядок лораеш 1957 шера баьча балхахи 1958 шерарча декхарехи лаьца доклад йир НГІАССР МВД Министра заместителе нов. Шадринс.

— ХІанза дукха ба вайна юкъе зуламаш дераш, общественни порядок телхараш, хардацхьа лелараш,— аьлар докладчика, царна духьал лелабу къовсам цахаддаш лелабе беза, хІаьта милицен органашта общественносто новкъостал деш ца хилча из гІулакх толамца чакхдаккха хала хурда. Партийнин комсомольскин организацешта, ерригача общественносто докхка гІо ду милицена масса а тайпара зуламдеш, хардацхьа лелаш, советски закон телхадеш, наха сатийна баха партІата ца хулийтараш гучабаха, хьалувца. Грозне 800 саг ва иштта милицена гІо де (бригадмильцаш) вІашагІкхийтта. Цар тІехьарча хана доккхий зулам даь 54 саги, кІезигаІа зуламаш даь 240 саги, общественни порядок телхаеш хинна 1000 гаргга саги, кхы дукхха паспортни режим телхаеш хиннараши спекулянташи гуча а баьхаб хьа а лувцийтаб.

ДІахо докладчика а докладах къамаьл даьча Киселевси (Орджоникидзевски районерча комсомольски штаба начальника заместитель), Котовси (Ленински районерча комсомольски штаба начальника) иштта кхыбарашеи белгалдаккхар, хІанз культуран паркаш, клубаш кхыйола салоІара моттигаш хьайийлача хана къахьегамхошта сатийна салоІатилга Іалащдар мел лоархІаме да, хІаьта малагІча тайпара дикагІа дІаболхьалургба из болх, малагІа новкъарленаш хул цунна духьал. Городерча районий комсомола инициативах арадувлача сатирически пенгаетий кхоачамбоацараш а дийцар цар.

Дикача балхаца белгалбаьннарашта хоастора грамоташ а кхы дукхха маьхе совгІаташ а делар. ВЛКСМ ЦК грамоташ ялар шиннена, Нохч-ГІалгІай ВЛКСМ обкома грамоташ— 12 сага, ВЛКСМ ГК грамоташ — 25 сага, хІаьта Облсовпрофон, Грозиен горисполкомон, НГІАССР МВД-ан граматаши пхьарсагІа доахкаду а истола тІа лоаттаду а сахьаташ а, кхы дукхха маьхе хІамашн йолаш совгІаташ а делар кхы кховзтъка гаргга сага.

Иштта милицен органашта новкъостал дарца къахьегамхошка сатийнагІа баха, партІата салаІа, къахьега торо хулийтаргьа.

С. КОТИЕВ.

Культуран комсомольски трехлетка

Боккха лоархІам бу Шаьлан районе комсомольски организацес культуран комсомольски трехлеткана. Вешта хила йиш а яц-ех: трехлеткас лерхІ вай республика юхаметтаоттаярца наьха кхетам, культура лакхаяккхар, городаш, юрташ лоаяр. Из лоархІаме а сийлен а гІулакх комсомольцаша шоашта тІаийцад.

Цхьа бутт совгІа ха мара аьннаяц культуран комсомольски трехлеткэ йолаенна, цхьабакъда хІанзахьа а холуш да Шаьлан районе комсомольций гІулакхаш. Масса юрташка, первични организацешка собранешка хинна, белгалдаьд первични организацен а хІара комсомольца а дехкараш. Колхозное, Мескар-Юрт, Германчук, Белатай — ерригa а 8 юрта хьалъе лаьрхІад клубаши библиотекаши. Тоаергьа кІанз йолаш йола культуран учрежденеш а. Масса юрташка хьалъе лаьрхІад тайп-тайпара спортивни гІишлонаш. Шалински совхоза центральни усадьба йолча Колхозное юрта комсомольцаша хьотехьа а болабаьб из болх. Кийчъяьй волейбольни площадка, кийчъеш латт стадион а.

Цхьан-шин шера йоазув Іомаде деза йоазув ца ховча наха.

— Из боккх бехктохкаме болх,— дувц комсомола райкома секретаро Киндаров Іабдуллас, — комсомольцаша хьехархошеи лаккхерча классий дешархошеи шоашта тІаийцаб, хІаьта цар из болх дог раьза долаш дІа а хьу.

Тайп-тайпарча моттигий тайп-тайпарча хьалашка хьежжа вІашагІъехкай йоазув Іомадара семинараш, группаш. Цул совгІа, занятеш фермашка а, бригадашка а вІашагІъехк.

Районни комсомольски организацес дикка толамаш даьхад бахархошта юкъе книжкаш доаржадарнз. ТІехь-тІехьагІа дукхагІа хул библиотекашкара дешархой-нохчий. Нагахьа санна хьалха библиотекашка ухаш хиннараш дукхагІа маІа нах хиннабале, хІанз тоьала дукха ба книжкаш дешархошта юкъе кхалнах а. Къаьстта дукха ух кхалнах библиотекашка болх беш нохчий кхалнах болча моттигашка. Иштта, кердача АтагІерча библиотекан заведующена комсомолкана Бибулатов Зурайна карагІдаьннад дукхха нохчий мехкарий библиотеке ухилга вІаштІехьадаккха.

Іал. УСМАНОВ.

„Ингушски“ совхоза 2-ча отделене

Нов. Коригов управляющи вола «Ингушски» совхоза 2-гІа отделени хьажкІаш дІайийна яьннай.

Дика балхаш дир отделенерча дукхача механизатораша а болхлоша а.

Масса хана сменни нормаш тІехкхоачаш а еш дика балхаш, дир трактористаша Цечоев Іабдал Мажита, Цечоев Хьусена, Арчаков Хажа-Мурада. 110—120 процент тІехкхоачашйора цар балха нормаш. Иштта нормаш тІехкхоачаш а еш балхаш дир прицепщикаша Ваделов Саварбекеи, Мержоев Мовлат-Гиреи, Кодзоев Васан-Гиреи. 110 процент тІехкхоачашъяьй цар балха нормаш.

Тракторни бригада болх дика вІаштІехьабаькхаб нов. Келигоес.

ДЗОРТОВ М.,
«Ингушски» совхоза плановик-экономист.

Гішлонашъярхой денна накъа долх

«Чечингстрой» яхача треста чуйоагІача производственни предприятей комбината растворно-бетонни узле болх беш йолча бригадан бригадир ва со. Бригадаца 19 саг ва. Бригадан коллектив цхьа барт болаш дика къахьегаш хилар бахьан долаш майна хьалхарча социалистически яхье «Чечингстрой» яхача треста коллективашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар тха коллективо.

Май бетта 500 кубометр раствори (маркхали) бетони кийчъе езача, 15-ча мае 425 кубометр раствори бетони кийчйир тха бригадо.

Шоашка дІабенна болх тешаме кхоачашбеш дика балхаш дарца белгалбаьннаб, моториста н.н. Н. В. Слесарев, В. Р. Мершянский, болхло нов. І. Евлоев кхыбараш а. Ше балха вена дукха ха еце а ше дика болхло хилар хьагайтад болхлочо нов. Дудургов Хурана а.

ХІанз тІадоагІача строителий денна дикача къахьегама совгІататашца накъа яха кийчлуш я тха бригадан коллектив.

Н. ЖУКОВ,
КПП-н растворно-бетонни узела бригада бригадир.

„Призывника ди“

Грозне Кирова цІерах йолча культурани салоІамен парке «Призывника ди» хилар. Уклаза призывникашца вІашагІкхетар духьа Сийлахьбоккхача Даьхен тІем тІа хиннараш, гарнизона эпсараши салтийн баьхкар.

Царна юкъе бар: Советски Союза турпалхой цІи хеза летчик нов. Караеви танкист нов. Калашникови, хьалха хинна полка комиссар нов. Зубрицкий, эпсараши салтийн н.н. Лукьянов, Девкин, Поляков призывникаш н.н. Хайбулин, Козьмин, Череповский кхыбараш а.

Боккхача безамца ладийгІар гулбеннараша Советски Союза Турпалхоша н.н. Караевси Калашниковси Даьхен тІемах даьча къамаьлашка. Призывникаша н.н. Хайбулинс, Череповскес, Козьминс дийцар, иштта кийчбу Грознен предприятеша укх шера гурахьа арме баха беза призывникаш.

Гулбеннараш салтий художественни самодеятельностен концертага хьежар, спортивни яхьашка хьежар, хІаьта «ТІема байраккхашта кІал этта» яха кинофильм бІарга а дайра царна.

С. ШАМХАЛОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР дукха бераш долча ноаношта „Матерински слава“ яха орденаши „Медаль материнства“ яха медалаши яларах

Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

СССР Лакхехьарча Совета Президиума 1944 шера 18 августа арадаьккхача указага хьежжа совгІаташ лулда:

«Матерински слава» яха 1-ча степена орден ийс бер а даь уж хьалихедаьча ноаношта:

1. **Арапиева** Махьмада Забрата — цІен нанна, Малгобек.
2. **Арсаханова** Барета — Грозиен Сталински района Черноречье яхача поселкерча цІен нанна.
3. **Тарамова** Букуйна — Грозиен Орджоникидзевски районерча цІен нанна.

«Матерински слава» яха II-ча степена орден бархІ бер а даь уж хьалихедаьча ноаношта.

1. **Ажибулатова** Евгения Емельяновнана — Шелковски района Сталина цІерачча колхоза колхозхочоа.
2. **Глушко** Анна Васильевнана — Наурски района Калиновски комсий совхоза поселкерча цІен нанна.
3. **Голова** Вера Григорьевнана — Малгобекерча цІен нанна.
4. **Килоева** Хоахой Мадината — Назрановски района Наьсарен Вокзалерча цІен нанна.
5. **Липчанская** Елена Матвеевнана — Малгобекерча цІен нанна.
6. **Магомедова** Захрина — Курчалоевски района Орджоникидзе цІерачча колхоза колхозхочоа.
7. **Никаева** Пашата — Грозиен Ленински районерча цІен нанна.
8. **Цинцаева** Айбика — Грозиен Орджоникидзевски районерча цІен нанна.

«Матерински слава» яха III-ча степена орден ворхІ бер а даь уж хьалихедаьча ноаношта.

Аслаханова Палада — Ачхой Мартановски района Ачхой-Мартан яхача юртарча цІен нанна.

2. **Ахматаева** Маддана — Гудермесерча цІен нанна.
3. **Бултыгова** Миспаха — Курчалоевски района Біачи-Юртарча цІен нанна.
4. **Бурханова** Насарта — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.
5. **Джабраилова** Марияна — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартан яхача юртарча цІен нанна.
6. **Ирасханова** Зинаида Александровнана — Курчалоевски районз Центарой юртарча цІен нанна.
7. **Колойтанова** Наталья Гавриловнана — Сунженски района Орджоникидзевски станицерча цІен нанна.
8. **Митюхина** Леонида Петровнана — Шелковски района № 6 йолча совхоза болхлочоа.
9. **Молчанова** Анна Дмитриевнана — Малгобека аптекан болхлочоа.
10. **Накаева** Жансара — Ачхой-Мартан района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
11. **Николаева** Мария Герасимовнана — Сунженски района Нестеровская яхача станицерча цІен нанна.
12. **Сан** Александрана— Шелковски района Шелковская яхача станицерча цІен нанна.
13. **Ташкаева** Тамарийна — Курчалоевски района Курчалоерча цІен нанна.
14. **Троицкая** Мария Михайловнана — Ачхой-Мартановски района Лермонтовски совхоза болхлочоа.
15. **Усанова** Татьяна Николаевнана — Малгобека Вознесенски станицерча цІен нанна.
16. **Хаджаева** Залпуна — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
17. **Хамчиева** Хьамзата Маддана — Малгобекерча Заготзернон болхлочоа.
18. **Хинчагова** Соня Давыдовнана — Шелковоки района Коби яхача юртарча цІен нанна.
19. **Чаниева** Лемка Сулейманов нана—Малгобекерча цІен нанна.
20. **Шатаева** Курсума — Курчалоевски района Курчалоерча цІен нанна.

«Медаль материнства» яха 1-ча степена медаль ялх бер а даь уж хьалихедаьча ноаношта

1. **Ан** Надеждана — Сунженски района Орджоникидзевски станицерча цІен нанна.
2. **Астамирова** Аьсет Алиевнана— Грозиен Сталински района № 4 йолча стройуправленен болхлочоа.
3. **Баскакова** Мария Федоровнана — Шелковски района Греженская станицерча цІен нанна.
4. **Волошина** Екатерина Ивановнана — Шелковски района Коминтерна цІерачча колхоза колхозхочоа.
5. **Галаева** Зояна — Ачхой-Мартановски района Саь-МуІашкарча цІен нанна.
6. **Генаева** Яхийта — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
7. **Давыдова** Мария Ильиничнана — Шелковски района Коминтерна цІерачча колхоза колхозхочоа.
8. **Евлоева** Аьсета — Грозиен Ленински района цІен нанна.
9. **Ибриева** Нетира—Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.
10. **Идрисова** Исита — Надтеречни районерча Надтеречное яхача юртарча цІен нанна.
11. **Иванова** Анна Карповнана — Ачхой-Мартан районерча Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
12. **Исмаилова** Кокийна— Ачхой-Мартановски районе Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
13. **Кривцова** Мария Васильевнана — Грозиен Ленински района цІен нанна.
14. **Кузичева** Мария Сергеевнана — Гудермессерча цІен нанна.
15. **Насуханова** Мария Степановнана — Надтеречни района Озерное яхача юртарча цІен нана.
16. **Тутханова** Сацита — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
17. **Уразалиева** Джамала — Шелковски районе Гребенская яхача станицерча цІен нанна.
18. **Хаджиева** Майната — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
19. **Харитонова** Ульяна Ефимовнана — Грозиен Ленински района цІен нанна.
20. **Цикеева** Зарина — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
21. **Чурсинова** Татьяна Федоровнана — Сунженски района Орджоникидзевски станицерча цІен нанна.
22. **Шахова** Антонина Алексеевнана — Сунженски района Орджоникидзевски станицерча цІен нанна.
23. **Эдигова** Маккийна — Курчалоевски района Курчалой юртарча цІен нанна.
24. **Эльмурзаева** Жаужана — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
25. **Юсупова** Буча Хажбиевнана — Надтеречни районерча Гвардейское яхача юртарча цІен нанна.

«Медаль материнства» яха II-ча степена медаль пхи бер а даь уж хьалихедаьча ноаношта.

1. **Абубакарова** Думала — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
2. **Алимурзаева** Загрийна — Шелковски района Коминтерна цІерачча колхоза колхозхочоа.
3. **Ашурлаева** Рукъета — Гудермесски района Новогрозненски поселкерча цІен нанна.
4. **Баймурзаева** Айханта — Сталински района Черноречески поселкерча цІен нанна.
5. **Баймурадова** Кузу Заявдиевнана — Шелковски района Червленная яхача станицерча цІен нанна.
6. **Башаева** Зулийна — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
7. **Биякаева** Зайната — Шелковски района Ленина цІерачча колхоза колхозхочоа.
8. **Бугаева** Майната — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
9. **Воронцова** Прасковья Семеновнана — Гудермесерча халкъа суда болхлочоа.
10. **Гайтукиева** Мунимата — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
11. **Галаева** Зояна — Ачхой-Мартановски района Самашкерча цІен нанна.
12. **Денилханова** Медина — Курчалоевски района Ленина цІерачча колхоза колхозхочоа.
13. **Долгова** Таисия Андреевнана — Надтеречни района Лакха Новре яхача юртарча цІен нанна.
14. **Дудаева** Медела — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.
15. **Зурабова** Халипата — Шелковски района Кирова цІерачча колхоза колхозхочоа.
16. **Исрапилова** Айна Магомедовнана — Надтеречни района Минеральное яхача юртарча цІен нанна.
17. **Кадырнязова** Амината — Шелковски района Ленина колхоза колхозхочоа.
18. **Кадырова** Марьям Матиевнана — Надтеречни района Лакха Новре яхача юртарча цІен нанна.
19. **Касинова** Валентина Ивановнана — Шелковски района Сталина цІерачча колхоза колхозхочоа.
20. **Краюшкина** Анна Ивановнана — Надтеречни района Знаменка яхача юртарча цІен нанна.
21. **Магай** Ольга Кузьминичнана — Шелковски района Коби яхача юртарча цІен нанна.
22. **Махмудова** Кокийна—Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.
23. **Мачукаева** Липхана—Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
24. **Мурдалова** Яхийна — Грозиен Сталински районерча цІен нанна.
25. **Мучаева** Рукъета — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
26. **Нагуманова** Гуруйна — Шелковски района Ленина цІерачча колхоза колхозхочоа.
27. **Плиева** Ламза Артемовнана — Шелковски района Коби яхача юртарча цІен нанна.
28. **Свиридова** Татьяна Ивановнана — Шелковски района Коминтерна цІерачча колхоза колхозхочоа.
29. **Сулейманова** Пахтана — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
30. **Сулейманова** Булуйна — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
31. **Тумаева** Мария Герасимовнана — Грозиен Сталински района № 4 йолча цІеной управленен болхлочоа.
32. **Хамбулатова** Хамсат Аюбовнана — Грозиен Старопромысловски районерча цІен нанна.
33. **Цициева** Дагийна — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.
34. **Цукаева** Яхийта — Ачхой-Мартановски района Ачхой-Мартанерча цІен нанна.
35. **Химикова** Маккийна — Гудермесски района Брагуны яхача юртарча цІен нанна.
36. **Хинчагова** Мария Карумовнана — Шелковски района Коби яхача юртарча цІен нанна.
37. **Чучаева** Дикийна — Курчалоевски района Ленина цІерачча колхоза колхозхочоа.
38. **Эдальсултанова** Айзийна — Надтеречни района Лакха Новре яхача юртарча цІен нанна.
39. **Элимханова** Зайнапа — Грозиен Сталински районерча цІен нанна.
40. **Эрежепова** Кистамана—Шелковски района Ленина цІерачча колхоза колхозхочоа.
41. **Янарсанов** ТІурий Сахара — Назрановски района Пхьиле-къонгий юртарча цІен нанна.
42. **Ясаева** Совдата — Грозиенски района Алхан-Калерча цІен нанна.
43. **Яхьядова** Комсина — Курчалоевски района XX-ча партсъезда цІерачча колхозерча колхозхочоа.
44. **Югай** Марияна — Шелковски района Шелковски станицерча цІен нанна.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель

И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь

М. КОМАРОВ.

1958 шера 15 май.
Грозный.

Гудермесски машинистий толамаш

Беза мухь тІа болча поездащца итт эзараш тонн мухь совгІа кхуьхь, хІара денна, беза мухь тІа бола поездаш кхувларна бола къовсам дІахьоча Гудермессан машинисташа.

Социалистически Къахьегама Турпали, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутати, цІи хеза машинисти волча нов. Радченко бригадас дІабахача бетта 15 эзар тонн совгІа мухь бехьаб 43 беза мухь тІа болча поездаца, шиъ-ах тонн доагам, а ходаьд. Уж тайпа ийс ийс беза мухь тІа бола поезд йигай машинисташа н.н. Кулименкоси, Малиновскеси. Беза мухь тІа бола 10 поезд йигай тепловоза водитело нов. Евдокимовс.

Цу ерригача хана Гудермессан машинисташа беза мухь тІа бола 2.329 поезд йигай. Цу поездащца цхьа миллионал совгІа хьикъа-боахама мухь а бехьаб.

Сийлахьа юбилей

№ 6 йолча машиннаькъа школан коллективо сийлахьа юбилей дездир. Машиннаькъахой берашта из школа йилла 60 шу даьннад.

Эзар воспитанник арахийцав цу школас, хІанз предприятешкеи, заводашкеи машиннаькъа транспортеи балха боахк уж. Цхьабараша лакхера образовани а йолаш институташка болх беш ба. Дукха медицински болхлой а кийчъбаьб школо.

Юбилей дезде баьхкар, цу школан воспитанникаш, Грозне баха н.н. Скопа, Миндарь, Пригоров, Величко, иштта кхы бараш а.

Моаршалла дешаш тІаяздаь дукха письмош даьхкад вай даьхен городашка бахача, дукха школе дийшача новкъосташкара. Грозненски машиннаькъа узлан предприятес, мах бола подаркаш елар юбилейни вечере, школана.

Хьаьши, дешархой творчествон выставкага сакъердалуш хьажар, выставке хьахьокха оттаяьяраш дешархой кулгашца яь масехк біаь экспонаташ яр.

Школан къаьнагІа болча хьехархошка Романоваги, Глембойцкеги, Пчелинскоеги иштта кхы дукхачарги гулбеннараша дег тІара дІайха моаршал делар.

Торжественни линейке, школан комсомольскийн пионерскийн организацей викалаша, лохерча а лакхерча а классашка дагІача бераша дешарах даьхача толамех рапорт делар.

С. ВОРОНИН.

Доазол дехьара

Франце этта политически гIулакх

ПАРИЖ. (ТАСС). Парламента шинна палато могадаьчул тIехьагIа Франце кхаь бетта-чрезвычайни гIулакх оттарах дола закон чIоагIдир. Цу законах правительствони шоаш йолча моттиге цун органийн бокъо я общественни порядок лоаттае а республикански законаш лораде а.

Аьрдехьарча печато белгалдоах, цу законо паччахьалкхен Іаьдала бе йохь подрывной элементаш юхатоха а республикеи демократически бокъонаши лорае а йиш йола торонаш, яхаш.

Къаман оборонан Министерствос тIема гIулакхерча наха йоагIа отпускаш ца луш совцаяьй; шоай доакъашца боаца эпсараши салтийн Іалаьмате чехка тIабахка беза тIема округий командующей карахургболаш.

Газеташа хоамаш ду, эскара юкъера эпсараш а, хIаьта иштта мехка тайп-тайпарча городашка гражданаш а лийца хиларах. Париже лоархIам боллаш чIоагIдаьд официальни учрежденеш, хьаьта иштта радиостанцеш, теледени, Франс Пресс агентство лораяра ха.

Франце фашисташа ду тийшабалхаш дIахо кхухьаш да. Ховш долча тайпара, чIоаггIа хIама дохадеш йола бомбаш корайир экономикан министерствон а чухьарча гIулакхий министерствон а зданешка. Марселе, коммунистически партен моттигерча федерацен помещене бомба йиккхар, доккха зе а деш.

Министрий Совета председателаца Пфлимлена французски правительствон юкъе хувцамаш дир. 15 мае денз министрий совета председателаца заместитель волча Ги Моллела совгIа, кхы а социалистически партен кхо член — чухьарча гIулакхий министрал оттаваь Жюль Мок, финансай министрал оттаваь Альбер Газье, портфель йоаца министрал оттаваь Макс Лежен. Чухьарча гIулакхий министр хинна радикал Морис Фор европейски организацей гIулакхий министрал оттаваьв. Алжире этта гIулакх къоастаде министрий совета заседани я еш, беррига членаш юкъе а болаш.

Фашисташа леладеча тийшабалхашта дорхъенна духьал я французски демократически общественность. Парижски района строительнии металлообрабатывающии промышленноста предприятей 50 эзар болхлочо лоаццача ханара забастовка йир. Иштта забастовка еш бар Фирмини яхача города Лохера Сена яхача департаментерча 30 предприятей 7 эзар металлист, Марсела, Лиона, Нанта, Безьен, кхыча городий заводий а фабрикай а дуккха бола болхлой.

Нарижа Пюто, Монтрей, Сен Дени, Сюрен, Женвилье, Сент-Уж, Аньер яхача пригородашка фашистий тийшабалхашта духьалара демонстрацеш хилар. Столицан Орли яхача аэропорта эзар совгIа болча механикашеи болхлошеи забастовка йир инарал Де Голлес «республикера Іаьдал бе долла кийча ва» ше алара духьал.

Республика лораяра митингаши собранеш хилар Лионе, Руане, Бордо, Бресте, Безансоне.

Беррига мехка хьахулаш латт фашисташта духьалара комитеташ. Кальвадоса департамента комитета юкъе вахар тайп-тайпарча организацей 17 викал. Из санна йола комитет яьй Буаш-Дю-Рона департаменте а. Од, Лохера Шаранта, Луар, Шер яхача департаменташка коммунистически, социалистически, радикал-социалистически партей моттигерча организацеша баха нах тIахьийхар реакционераша лехарашта духьал цхьоагIо а фийлал а йолаш хиларна.

ТIема-фашистски тийшабалха духьал французски халкъо лоаттабеча къовсамца шоаш барта хилар кхайкадеш доазол дехьара дукха посланеши телеграммаши ух французски коммунистически партен центральни комитете а «Юманите» яхача редакце а.

Японн. Японски правительствон безам ба, Фудзияма яхача лоаманна къилбаседан оагIонгахьа уллача, хьалхагIа, американски полигон хиннача, шоай тIема низаш оттаде. Дукха ха йоаццаш гонахьа ухкача юрташка бахача 500 гаргга болча ахархоша демонстраци йир. Цар, шоашкара дIадаьккха лаьтта юха дехар.

Сурта тIа: Фудзияма лоаманна юхха гулбенна ахархой

Джапан Прессан агентствон сурт.

Францен генеральни штаба начальник гIулакха тIара дIавалар

ПАРИЖ. (ТАСС). Французски тIема низий генеральни штаба начальник инарал Поль Эли гIулакха тIара дIаваьлар. Генеральни штаба начальникал хьожаваьв инарал Анри Лорийо.

Парижерча газетий обозревателаша йоах, инарал Эли гIулакха тIара дIавалар хиннад паччахьалкхенна духьал даьккхача гIулакха юкъе хиларах дегабуам баь вола фецарча тIема ши инарал Шальи Мартени гIулакха тIара дIабаха аьнна правительствос баьча соцама тIагIолла.

Германен федеративни республика. Гамбурге, дийнахьа а бусс а ратуши зданен площаде болхлойн интеллигенцен викалаши латт «Атомни бомба кхессар, цу бомбо вургва» яха плакат лорадеш.

Центральбильда сурт.

Заводе, мехкдаьтта доврца лоаттабу къовсам лаьгIбеннаб

Мехкдаьтта зехьа ца дойта боккха болх бир Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода коллективо дIадахача шера. Къаьстта дика къахьийгар завода комсомольцашеи кагирхошеи. Рейдови бригадаши контрольни посташи вIашагIа а ехкаш, насосий сальникашкареи кхыйолча моттигашкареи довш хинна мехкдаьтта хьагуча а доаккхаш сихонца уж ца дойташ соцадора цар. Довш дола мехкдаьтта лаьгIдара гIулакха Іалаьмате дика рационализаторски предложенеш юкъейоалайир слесара нов. Ивановс, оператора нов. Чеховскойс, воккхагIа волча оператора нов. Горбатенкос кхыбараша а.

Укх шера коллективо социалистически декхараш тIаэцаш дош деннадар, довш дола мехкдаьтта нормаел 0,5 лохде, аьнна. Цхьабакъда, из дехкар кхоачаш-м дац цо. Довш дола мехкдаьтта кIезиг де дезача, 4 бетта нормаел совгIа дукха тоннаш мехкдаьтта дайнад заводе. Цо хьагойт, завода хьалхле лелаераша, инженерно-технически болхлоша цу лоархIамеча гIулакха терко еш ца хилар. ТIехьарча хана завода комсомольски организаци а, цу гIулакха новкъостал деш яц (хьалхле лелаер нов. Дьяков). Харц хургдац заводерча цхьанна а инженерно-технически болхлочунна цу гIулакха дизза жоп доллалац, аьлча. Расходамерий а замерий а приборашталхарахи мехкдаьттан продукташ канализацен чура Іоухаш хилараха дукха дов мехкдаьтта.

Къаьстта дукха мехкдаьтта дов № 2 йолча цехе (начальник нов. Мельниченко воккхагIа вола инженер нов. Иващенко). Цу цехе 4 бетта нормаел совгIа дуккха а мехкдаьтта доадаьд. Новкъосташа Мельниченкоси Иващенкоси довш долча мехкдаьттанца къовсам лоаттабе беза. Кхы дикагIа латтац № 1 йолча цехера гIулакх а (начальник нов. Каиров). Дукха ха йоаццаш цу цеха территоре трубопровод иккхаяр. Цу ийккхьаьча моттиге аьхка а аьхка сангар яьккхар. Из мехкдаьттах хьалйинзар. Цу сангара чура мехкдаьтта хьалъувза аьнна насос оттаяьяр цкъарчоа. XIанз, из насос дIа а яьккха, мехкдаьтта лаьтта Іоухаш да. «21-1» установканна гаьнна йоаццаш, иштта цхьаьхха трубопровод а ийккхаяр. Из а дIакъовланзар 10 ди даьнначул тIехьагIа мара. Цу хан Іоихаь мехкдаьтта хIанз а дIадаккханза да.

Лаьтта Іойоассаяь уллаш реагент-катализатор я № 4 йолча цеха районе а. Из дIа-юха кхухьача бешкашкара Іаух. Катализатор Іо ца ухийташ соца ца лой а, лаьтта Іоихаьр хьалохъье йиш ма йий. Цу гIулалакха, из чуйохха цхьа яьсса бешка оттайча тоъаргъя. Катализатора 1-н килограмма мах 7 сом ба. Цу гIулакха терко е декхарийла ва цеха начальник нов. Румянцев.

Мехкдаьтта довш дола бахьан гуча даккха йиш хилари, гуча даьнна бахьан сихонца дIадаккха йиш хилари бакъда. Паччахьалкхен рузкъа ца дойта къовсам лоаттабар — хIара нефтепереработчика дехкар да.

М. ЛУКИН,
«Нефтепереработчик» яхача завода газета секретарь.

ДIа мел хьежача кхоачамбоацараш

Бахархой сага сих дулх, шура, даьтта хилийтара гIулакха укх гарггарча шерашка Американ вIашагIкхийттача Штаташта тIехьаькхе аьнна юрта боахаман къахьегамхоша оттадаь дехкар толамца кхоачашдеш йоахк вай мехкара колхозаши совхозаши.

Цхьабакъда из дехкар доаттIача тайпара кхета а даь, кхоачашдар духьа къахьеташ бац «Назрановски» совхоза а цун цхьайолча отделеней а хьалхле лелаераш.

Доакъарийна а ялатийна а хьажкIаш миссел лоархIам болаш цхьаккха а культура яц. Мехкарча дуккхача колхозашеи совхозашеи яхь лаьцай укх шера хьажкIий хьувкъам лакхбарна. Цхьабакъда «Назрановски» совхоз кхыметтел хIанз дIайийна а яьннаяц хьажкIаш. Къаьстта во латт из болх Барсуковскии Экажевскии отделенешка. Ханнахьа дIайийна ца яьлча ханнахьа доалде а Іунал де а йиш хургъяц хьажкIашта, хIаьта цунах цар хьувкъам лоха а хургба.

Кхы а вогIа латт хьайбашта доакъар кийчдара гIулакх. 3600 гектар цонаш я совхоза укх шера хьакха а вIашкатоха а езаш. Цхьабакъда цхьаккха отделени йол а е кхыйола доакъарийна мегаргIола баьцаш а хьакха йоалаеннаяц, кхыметтел хIанз а вIашагIъехкаяц мангал хьокха бригадаш.

1957 шера ханнахьа а дика а доакъар шортта Іалаш ца дар бахьан долаш хьайбаш Іангара даха хала хилар совхоза, хIаьта цхьадараш сов тишдаларах довш моттигаш а хилар. Соахка отделенеша еррал доакъар кийчдаьд оаха яхаш хьачутийнна сводкаш харц хилар гучадаьлар дукха ха йоаццаш с/хоз. управленера саг юкъе а волаш совхозо даьча тохкамах. Совхозага хьачутийннача сводкаш тIа 141 эзар центнер хинна силос, бокъонца кIоагаш дуста а дусташ техжачул тIехьагIа 80 эзар центнерал кIезигагIа хилар. XIаьта вож дола гIожа доакъараш а 33 процент мара кийчдаьдацар.

Іалаьмате во латт совхоз кхашка дIайийнача культурашта макха баккхара а культиваци яра а болх.

Кхы мелдола балхаш а Іалаьмате ледара лел совхозе хьалхле лелаераша йоаггIаш йола йоакхо ца яр бахьан долаш.

Гой-хьогI уж гIалаташ партен Райкомаи Наьсарен райисполкомаи?

Гу. Царна ца гуш хила йиш а яц уж.

Нагахьа санна совхоза директора нов. Костюка шийна уж гIалаташ бIарга ца гойя, уж цунна бIаргадойта а, балха юкъера уж дIадахарна эшар де а декхарийла я района хьалхле лелаю организацеш.

Корейски Халкъа-Демократически Республика. Паччахьалкхен Пхеньянски боахаман кхашка бIаьстан ялат дIадувш ба.

КНДР Центральни телеграфни агентствон сурт.

Нохч-ГIалгIай Совнархоза керда журнал

Нохч-ГIалгIай Совнархоза массаза а арадувларгдола кепа йоазон орган — «Технико-Экономически бюллетень» яхача журнала хьалхара номер араяьннай. XIара бетта цкъа арадуврга из журнал.

Нохч-ГIалгIай экономически административни района халкъа боахама Совета председателе В. Р. Рябчиковс яьзъяьча «Нохч-ГIалгIай мехка промышленности гIирсаш хьаддари дIахо айдарга» яхача статьяца йолалу из номер.

Статья тIа дувц укх тIеххьарча бетташка Совнархоза предприятейн гIишлош хьалъеча моттигийн балхий итогах, Нохч-ГIалгIай экономически районе промышленностани гIишлош хьалъяреи деррига доакъош дIахо дегIадоаладара наькъаш а хьахьоах цу тIа.

«Производствен вIашагIтохами экономикеи» яхача даькъе яьзъя я, Совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи газовии промышленностан Управленен керттерча геолога А. И. Цатуровс, «Нохч-ГIалгIай экономически районе геолого-разведочни балхаш шердарна а мехкдаьтта доалла керда моттигаш кийчъярна а йолча торонех» яха статья, «Нохч-ГIалгIай Совнархоза промыслашка гидравлически хьисапера тIоанаш дохадар леладарах» инженера Т. С. Маркарьянца статья, Грозненски мехкдаьттан института доцента, технически Іилмай кандидата А. И. Гужова «Газофракционирующи колоннай балха ахкан а Іана хана а йола режим вIашагIйолларах» йола статья, Совнархоза производственно - технически отдела начальника заместителя В. Н. Белоусовс «Комсаш лелаяри чхьагIар даккхари дегIадоаладара наькъех» яха статья а.

«Техникани технологеи керда дарех» йолча разделе эксплуатационнии нагнетательнии скважинашта тохкамаш дарна радиоактивни изотопех пайда эцарат дика кхетам луш статья язъяй «Грознефтегеофизика» треста инженеро Н. П. Рухлинас.

Грозненски мехкдаьттан Іилматохкама института контрольно-измерительни приборий лабораторен начальника Б. Е. Вотлохина шийн статья тIа дувц тIоаний гидроразрыв хилча коачача хIаман давленени цун дIаахарнеи контроль лелаю кердача электронни приборех. «Гипрогрознефта» инженера нов. Б. И. Бурштейна язъяй, нефтезаводски газови компрессорни вентилящен керда схема ювцаш статья.

«Производствен новаторийн хьалха латтарийн опытах» йолча разделе язъя я, Совнархоза производственно-технически отдела начальника заместителя Л. И. Курачинскес «Рационализатораш технически прогресса къовсам лелабеча» яха статья, хIаьта иштта производствен новаторех массехк статья а я.

Нохч-ГIалгIай Совнархоза балхах а мехка кхыча Совнархозий балхах а дола хоамаш да номер тIа.

Маца гургья Кулбужевна комсий беш?

«Ингушский» совхозе хинначарна бIарга ца гуш хила йиш яц цхьа гектар хиллаг йола, центральни усадьбана юххе улла, комсий беш.

Бакъда кастта, юкъе тIаяьнна йоархIаш лакхъелча йовзарг йоацача яргъйолаш я комсий беш.

Юкъе хьалъягIача гIажамех ца яйзача хIанза а йовзаргъяцар комсий беш.

«Ингушский» совхоза доалду кьакимаш а, совхоза директор Кулбужев а цхьаккха теркам беш ца хиларах, йоархIехи бацахи хьал а йиза, я а яйна латт комсий беш.

Маца гургья Кулбужевна комсий беш? Фу гургда цунна, шийн конторан юххера комсий беш а ца яйча?

МАГОМЕДОВ ХЬ.

Дика чакхдаккха шоллагIча ах шера газеташтеи журналаштеи нах яьзбалар

XIана укх сахьате чакхдоаккхаш да 1958 шера шоллагIча ах шера газеташтеи журналаштеи нах яьзбалар. 10-ча июнага кхаччалца наха юкъе доаржаде деташ да 80 эзар экземпляр тайп-тайпара газеташ а журналаш.

НГIАССР автономи сиха юхаоттаеш хилар а цун лаккхехьара органаш харжар а бахьан долаш, укх шера шоллагIча ах шера царна яьзбалара кампани, вай республикан къахьегамхой политически производственни хьинар чIоагIа айдаларца чакхдаргда.

Из иштта хиларца доккхий декхараш латт советско-партийни кепайоазонна хьалхашка. Цун декхар да, республика юхаметтаоттаяра гIулакхаш, халкъа боахама керттерча доакъой планаш кхоачашъяр хIара дийнахь шоай оагIош тIа дувцар.

XIанз укх сахьате цкъара йола центральнии моттигерчеи газетийн журналийн тираж 226 эзар экземпляр я, цхьабакъда ала дезаш да вай республикана оттаяь планови тиражаш йизза кхоачашъеш ца хилар. Хьалхарча ах шера йизза подписка я дIадоаржадаь дацар керттера лоархIам болча мехкдаьттани газови промышленностани, гIишлош хьалъяра техникан, юртбоахаман, культуран, халкъа дешара, унахцIено лораяра изданеш. Къаьстта кхоачамбоацаш лел центральнии моттигерчеи изданеш йоаржаяр укх районашка: Курчалоевски, Назрановски, Урус-Мартановски, Надтеречни, Грозненски-юрта районашка. Цу районашка иштта дизза дIадоаржадаьдац республикански газеташ: «Сердало», Ленина никъ» «Комсомольски племя», «Агитатора блокнот», иштта районни газети.

Кепа йоазув наха юкъе дIадоаржадарна цу тайпара вIашагIтохам ца хиларна бехке я связа органаша Союз-печати, цар болх мела лелабарах, царна мегаьдац шоай коллективаш а беша йоазув доаржадеш бола общественностан актив а нах вIашагI а теха из болх бе.

Из иштта дале а цхьайолча районашка кепа йоазув наха юкъе доаржадарна бола болх кхоачамбоацаш лелаш хиларна бехке я района партен комитеташ, партийнии комсомольскии организацеш, цу гIулакха хьалхале ца лелаеш юстара латташ хиларах.

Партийни комитеташа массайолча хана тIахьожам лелабе беза связеи Союз-печатеи болх мишта лел хьожаш, царна гIулакхаца гIо де а деза.

ШоллагIча ах шера подписка яра кампани лелача хана еррига культурас-ветучрежденеш, предприятеш, керда гIирсаш хьалду моттигаш, кхашкара станаш, бригадаш газеташца а журналашца а Іалашъе еза, хIара издани из эшача наха дIакхоачаеш.

Дикка шерде деза партийнии общественно - политическии изданешта нах яьзлулга. Газета «Правда», журналашта: «Коммунист», «Партийни вахар», «Агитатор», «Философен дешаш», «Экономикан дешаш», «Керда ха». «Международни вахар», хIаьта иштта политическии Іилмани хоамаш доаржадарна йолча брошюрашта лекцешта нах язлулга.

Хоадамболлаш тоаде деза отраслеви, производственно-технически, духхаьл цхьан гIулакха араяха изданеш: — мехкдаьттан, химически, машинно - строительни, иштта промышленностан кхыча доакъошта хетаяь изданеш наха юкъе йоаржаяр.

Партийни, профсоюзни организацеш а боахама хьалхале лелаечар а хьинаре дакъа лаца деза производственно - технически газеташ журналаши наха юкъе доаржадарна.

Предприятешка, керда гIирсаш хьаддеча, учрежденешка вIашагIтоха еза подписка ю пункташ.

Укх шера хьалхарча ах шера во чакхдаьккхадар районий газеташта нах язлулга Урус-Мартановски, Курчалоевски, Назрановски, Надтеречни районашка.

Подписка яра кампани чакхъяккхарца цхьана связа органаша шоллагIа дола декхар кхоачашде а деза — язбеннарашта шийн ханнахьа газеташ а журналаш а дIакхачийтар. Ножай-юртовски, Веденски, Назрановски, иштта кхыча районашка цхьайолча совхозашкеи колхозашкеи почтальонаш къоастабьбац, цунах газеташи журналаши яздаьрашка дIакхахьац, цунца хьаухаш дола газеташ, журналаш колхозий правленешкеи совхозий конторашкеи укх, цига доаду уж дIа-юха а кхухьаш, хIаьта дукха подписчикаш газеташ а журналаш а доацаш бус.

Подписка ю кампани дика гIулакхаш карагIа а дувлаш кхоачашъярна, бахача наха юкъе кхетама болх боаржабе беза, подписка еча изданеех бола хоам шерагIа боаржабе беза, цу гIулакха рекламех, радиоца, моттигерча кепа йоазонах пайда эца беза, болхлой собранешка докладаш еш, газеташ а журналаш а дешачар конференцеш е еза.

ШерагIа доаржаде наха юкъе газеташи журналаши.

Н. ЧЕЖИН,
НГIАССР бувзама Управленен кепа йоазув дIадоаржадара отдела начальник.

Яхьга ЯЗДУ

„Карт" яь ецаре бакъахьа яр

Наьсарен районе Кантышеве, Ленина а Сталина а памятникаш долаш, кхана гаьнаш а яьгIаш, дика парк я. Юртарча кагийча наха Іадаьмате дика салаIа моттиг яр из.

Укх шера лаьттан тIа буц яларца доахан дажа доладелар цу парке. Цхьан оагIорахьа карт ящар цун. Из парк карт а яь, тоае аьнна тIадиллар «Октября 40 шу» яхача совхоза хьалхле лелаерашта. Цар из парк аьха а аьха йохайир.

Тхона хетачох-м доахан парке чу ца дувлийта из тайпа «карт» яь ецаре бакъахьа яр.

ДУДАРОВ.

Связисташ— рационализатораш

Грознен дистанцен связистий коллективе дукха изобретателаши рационализатораши ба. Къахьетама процесс лакхъярна, укх тIеххьарча хана доахарIаме предложенеш еннай царех дуккха бараша.

Гудермессан телефонни станцен питанен схема хувцаш лоархIаме предложени еннай электромеханика нов. Жуковскийс. Автоматически телефона станцера, еха моттигаш лаха новкъостал деш йола приборашяьй, воккхагIа волча электромеханика нов. Сапрона. Автоматически телефонни стацен телефонисткай болх аттагIа хулийташ дола заказий стол дарна предложени еннай электромеханика нов. Тютюнниковс.

С. КЕРИМОВ.

Тхой клубе кинофильмашка маца хьожаргда тхо?

Первомайски юртсовето ахча телаш заведующи а волаш, клуб я ЭгIарча - Первомайске. Цхьабакъда, дIадахача шера пожарни инспекторо кинобудка ца хилча болх бе бокъо а ца луш, укхаза кино хьокхаш хинна кинопередвижка соцаяьча хана денз клуб наггахьа собране еш хилча мара хьаеллац. Кинобудка ца хилар бахьан, клубе хьокха кинофильмаш сецад. Комсомольцашеи кагийча нахеи шоай низаца, Іана юккъе шозза воскресник а даь кинобудка хьалъяьчул тIехьагIа, юртсовета председателе нов. Цечоевс киноаппаратура чIоагIъе цементни лард, тахан-тахан йоларгья яха, пхи бутт баьннаб.

Кхо километр гаьна уллача, Первомайски культуран ЦIагIа хьокхача кинофильмашка хьежа, ЭгIарча-Первомайскера ахар атта гIулакх дац. Цудухьа, клуб кинокартинаш хьокхаргдолаш тоаяр а колхозникай культурни хьашташ кхоачашдар а вIаштIехьадаккха декхарийла я Первомайски райисполкоми юртсовети.

ПОЛУПАН.
ХАМПИЕВ Т.
МЯКИЕВ С.

Сай безам бар ду аз

Вай советски мехкарча а деррига-ча дунен тIарча а къахьегамхошта деза да 1-гIа Май. XIаьта вIаший юкъера безам сов балаарца цар из дез а ду. Цхьабакъда, цар дезду из къахьегама дисциплина телхаярца а ца дездеш, из чIоагIъярца, къахьегама овсарле совъяккхарца. Иштта дезданзар укх шерара 1-гIа Май МагIалбикерча, нов. Вартаньянц заведующи волча обувной мастерске. Из мастерской я Грознерча обувной цIерагIча фабрикан, хIаьта МагIалбике цунна тIахьожаш организаци а яц. Цудухьа Май тIакхачалехьа шийн виъэ сапожник а ийца, мастерскена чIега а теха Грозне цIаваха заведующи 6-гIча мая 11 сахьат даьлча мара балха ванзар. Болхбеш болхлой а болаш мастерской я тха яхаш ягIача обувной фабрикан администрацена бIарггой-теш заведующес шийн лоIамагIа леладу балхаш? XIанз-хIанза заведующи болхлой а боалабеш цIавоагIаргва яхаш кастаста саготделе арайоалаш бIарг а локхаш, кхы де хIама доацаш ягIаш бухгалтер а яр. Болх беш йола моттиг чIега теха хиларах шийн болх бе йиш йоацаш вагIаш, МагIалбике вахаши цу мастерске сапожникалла болх беши вола Матиев Махьмад а вар 4, 5, 6 мае.

ДуккагIа пайда болаш хургбар аьнна хеталу цу мастерскен болх, тIехьа бIарг а боацаш из шийн лоIамегIа лелачул а, хаьдда алапи а долаш цунна бухгалтери, хьахои, заведующии лелавечул а, МагIалбикерча РайПО-га е артелага из дIаелча.

ЗЕМБУЛАТОВ.

Суда залачура

Да доагIаш даь таIазар

Караганде, Кировуголь № 12 йолча треста шахте откатчикал болх беш волча Евлоев Хьаджибикара шахтан начальникага нов. Шашановга балха ваха ха тIакхачанза вола шийн воша Евлоев Умат-Гири балха дIазца аьлар. Нов. Шашановс хьа воша зIамига ва, шахте болх бейта мегарг бац цунга аьлча, Евлоев Хьаджибикара ше кхыча балха хьожавар дийхар, нов. Шашановгара цунна а шийна духьале йича, Шашановна ворхIазза урс а теха шахтера болхлой юкъе а гIерта, ше даьрваь саг а аллийта веддачул тIехьагIа, цаI-ах шу даьккхад цо Іаьдалах лечкъаш лелаш.

Юххера 10 марта 1958 шера Назрановски районе, Сурхо тIа аьккан гIулакх, гучадаьлар цунгара цIаькха а: беша ловзаш доахкача пхи-пхи шу даьннача берий, Евлоев ИсмаIалий Іиссийн Мусийн чураж Іохийцай цо урс Іийтта, кхы а массехк чов а еш, тIакхха коа воаллача 61 шу даьннача воккхача сага Евлоев ИсмаIалийна кхозза чов а яьй. Шийн ханнахьа, лораша дика новкъостал дарца бераши воккха саги ца болийташ кIалхара баьхар.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча суда выездной сессес хьайийлача судебни заседане, аьккан хьисане волча саг вийначунна топаш тоха суд кхайкайир. Де доагаш даьча таIазара суда залачу хиннараш дег тIара раьза хилар.

БОРИСОВ.

Редактора зам.
Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Кинотеатре «Родина». «Иккаш ювхача циско керда леладаьраш». Долалу 9, 11, 1.

«Кхаь форда дехьа вахар». Долалу 3, 6, 9.

»Челюскинций» цIерахча кинотеатре. **«Иккаш ювхача циско керда леладаьраш.** Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

№ 1 йола зIамига зал. **«Иккаш ювхача циско керда леладаьраш».** Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

№ 2 йола зIамига зал **«Иккаш ювхача циско керда леладаьраш».** Долалу 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

Гор. Грозне, Старопромысловски районе, № 2 йолча овоще-шурий совхозе яхаш йолча гр-кас **Финогенова Мария Михайловнас** Татарски АССР-е г. Ташаусе, ул. Пушкина № 14 вахача гр-ра **Финогенов Михаил Андреевичагара** хьаялара дош суде дIачуденнад.

Дош НГIАССР-а г. Грознен Старопромысловски района халкъсуде дувцаргда.

Нохч-ГIалгIай связан управленес связан техникуме

КОНКУРСАЦА ЙОАЦАШ НАБОР Ю

юкъера дешар а дийша юрташка бахаш болча нохч-гIалгIай кагирхоех.

Заявленеши хаттараши укх адресах дайта: г. Грозный ул. Сталина, № 29, комн. № 2, кадрай отдел, телефон № 2-07-50.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ01214 Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3. Заказ № 2885.